

РІК L, Ч. 12

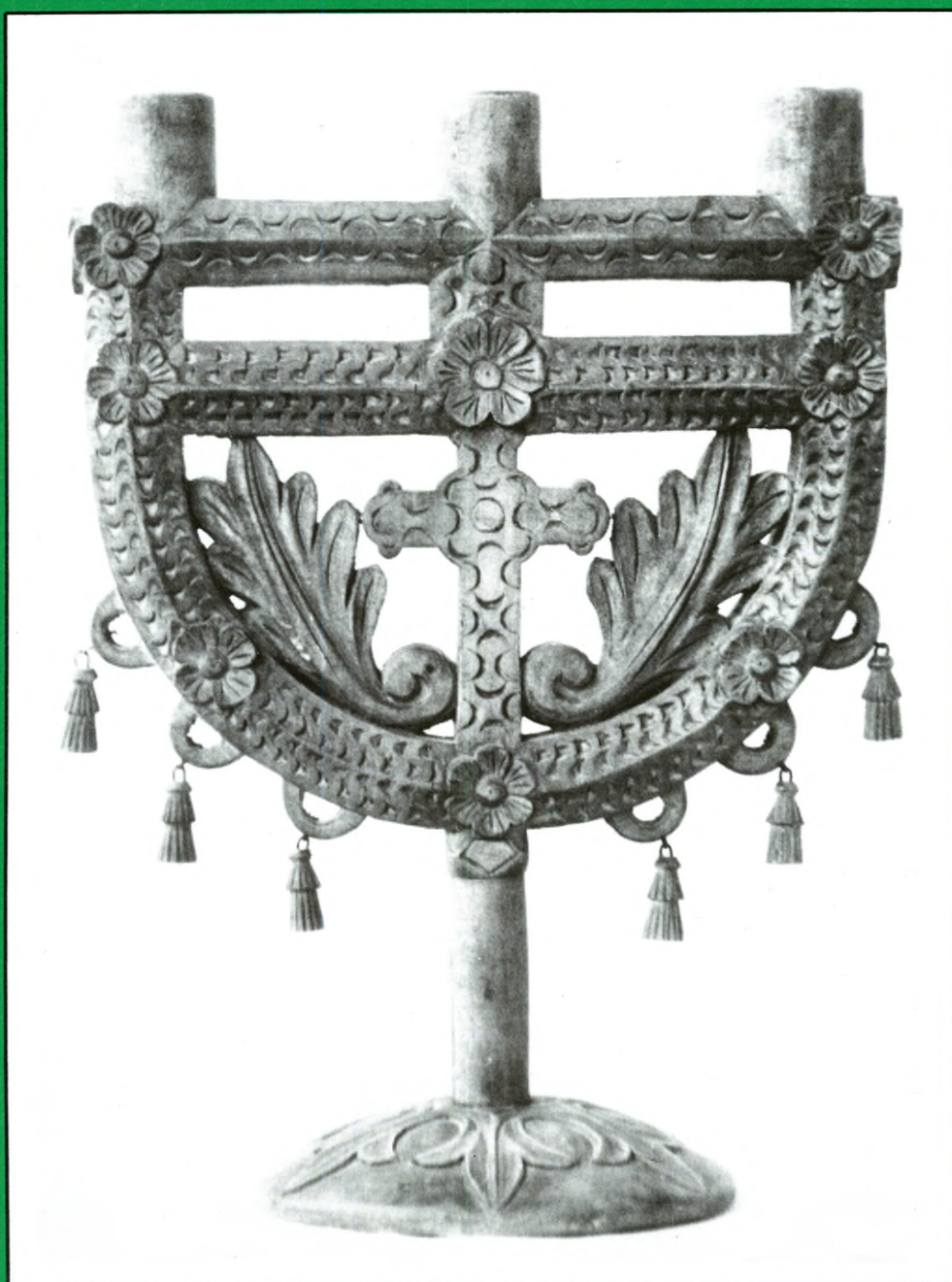
ГРУДЕНЬ — 1993 — DECEMBER

No. 12, VOL. L

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK L, Ч. 12

ГРУДЕНЬ — 1993 — DECEMBER

No. 12, VOL. L

ЗМІСТ

Різдвяні привіти.	1
Анна Головінська-Максимович. Колядує земля.	2
Андрій Цишко. Гуцульська та покутська трійця.	2
Анна-Галія Горбач. "...Оновляє землю тільки любов".	5
Василь Симоненко. Самотня матір.	7
Роман Купчинський. Великий Митрополит.	8
Божена Ольшанівська. Комісія дослідження великого голоду в Україні 1932-33 рр.	10
Вісті з Централі.	12
Засідання Головної Управи СУА.	13
Our Life	
Christmas greeting	15
Summary of articles in the Ukrainian Section	16
Lida Orel. In the Temple of Ivan Honchar's Art.	17
Halyna Kuzyszyn. Oxana Narozniak — a Remarkable Ukrainian Sculptor from Brazil.	20
Halyna Kuzyszyn. Chrystyna Prokopovych — Curator of the Ukrainian Heritage Studies Center at Manor Junior College.	21
Христя Навроцька. Наше харчування.	23
Хроніки округ. Округа Огайо.	24
Пожертки.	26
Нашим дітям.	30
Показчик до L річника журналу "Наше Життя" 1993 р.	32

На обкладинці: Гуцульська трійця. Автор невідомий.

Cover Art: Hutsul three-armed candlesticks. Author unknown.

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англомовної частини — **Галина Н. Кузишин**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Анна Кравчук — з уряду
(Голова Союзу Українок Америки)

Олена Бобиліяк — з уряду
(пресова референтка Головної Управи)

Марта Богачевська-Хом'як

Іванна Ратич

Іванна Рожанковська

Ольга Руденська

РЕДАКЦІЯ

108 Second Avenue

New York, NY 10003

(212) 674-5508

Fax: (212) 254-2672

Адміністратор — **Наталія Дума**

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly —
except Aug. by Ukrainian National Women's League of
America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY 10003.
ISSN 0740-0225

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1993 Ukrainian
National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

Postmaster: send address changes to "OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

ЕКЗЕКУТИВА

Анна Кравчук — голова
Ольга Тритяк — 1-ша заступниця голови
Наталія Даниленко — 2-га заступниця голови для
справ організаційних

Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для
справ культури

Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для
справ зв'язків

Іванна Ганкевич — протоколярна секретарка
Варка Бачинська — кореспондентська секретарка
Рома Шуган — скарбничка
Таїсса Туранська — фінансова секретарка
Лідія Білоус — вільний член
Софія Геврик — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Люба Фірчук — музейно-мистецька
Ока Грицак — виховна
Лідія Черник — суспільної опіки
Люба Більовшук — стипендій
Олена Бобиліяк — пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко — Дітройт
Оксана Фаріон — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марія Крамарчук — Північний Нью-Йорк
Марія Полянська — Нью Джерзі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастасія Хариш — Чикаго
Ірена Гладка — Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзол — Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Марія Томоруг — член
Розалія Полчі — член
Марія Дорожинська — заступниця
Лідія Фіцалович — заступниця

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

108 Second Avenue

New York, NY 10003

(212) 533-4646

Директор — **Омеяна Рогожа**

Години урядування:

від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

UNWLA Inc. Scholarship Program

P.O. Box 172

Holmdel, NJ 07733

(908) 888-0494

Luba Bilowchtchuk

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W24HG
England

АВСТРАЛІЯ

Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

203 Second Avenue

New York, NY 10003

(212) 228-0110

Fax (212) 228-1947

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

У ЦІ НЕПОВТОРНІ СВЯТКОВІ ДНІ ХОЧЕМО ДУМКАМИ З'ЄДНАТИСЯ В ОСОБЛИВИЙ СПОСІБ
ЗІ ВСІМА УКРАЇНЦЯМИ, ЩО СІДАЮТЬ ДО СВЯТОЇ ВЕЧЕРІ ЯК ГОСПОДАРИ НА СВОЇЙ ВІЛЬНІЙ ЗЕМЛІ,
І З ТИМИ, ЩО РОЗСІЯНІ ПО СВІТІ.

ПРИСТУПАЮЧИ ДО КОЛИСКИ ХРИСТІЯНСТВА, СКЛАДАЄМО СВЯТОЧНІ ПРИВІТИ І ПОБАЖАННЯ
ДАЛЬШИХ УСПІХІВ У БЛАГОРОДНІЙ ПРАЦІ ДЛЯ НАШОГО НАРОДУ ПОЧЕСНИМ ГОЛОВАМ СУА,
ПОЧЕСНИМ ЧЛЕНКАМ, ЧЛЕНКАМ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ТА ЇХ РОДИНАМ.
ШЛЕМО, ЗОКРЕМА, НАШ ЩИРИЙ ПРИВІТ ЖІНОЦТВУ УКРАЇНИ.

ГОЛОВНА УПРАВА СУА.

Головна Управа СУА. перший ряд (зліва): О. Тритяк, І. Ратич, І. Рожанковська, Л. Бурачинська, А. Кравчук, М. Савчак, М. Богачевська-Хом'як, І. Куровицька, Н. Даниленко; другий ряд (зліва): М. Полянська, К. Антупів, І. Ганкевич, Л. Білоус, Н. Савчук, О. Фаріон, Р. Шуган, М. Крамарчук,

UNWLA Inc. annual National Board Meeting was held at Airport Marriott, Newark, New Jersey in October 1993. 1st row from left: Olha Trytyak, Dr. Joanna Ratyck, Hon. President Iwanna Rozankowsky, Hon. President Lidia Burachynska, President Anna Krawczuk, Hon. President Maria Savchak, Dr. Marta Chomiak, Iryna Kurowycka and Natalia Danylenko. 2nd row from left: Maria Polanskyj (NJ), Ksenia Antypiw (Detroit), Lidia Bilous, Oxana Farion (Philadelphia), Maria Kramarchuk (Upstate

NY North), Helen Bobylak, Dr. Oka Hrycak, Anastazia Charysh (Chicago), Iwanna Shkarupa (Ohio), Lidia Czernyk. 3rd row from left: Iwanna Hankewycz, Nadia Sawczuk (New York City), Roma Shuhan, Varka Bachynsky, Taissa Turiansky, Irene Hladkyj (New England), and Luba Bilowchtchuk. Not on photo: Sophia Hewryk, Luba Firchuk, Natalia Verzole (Upstate NY South), Editor-in-chief Irena Chaban and English editor Halyna Kuzyszyn.

Фото Богдана Полянського.

РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО І ЩАСЛИВОГО НОВОГО 1994 РОКУ ШАНОВНИМ
ГОЛОВІ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ АННІ КРАВЧУК, ЧЛЕНАМ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ТА
РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ,
ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, СПІВРОБІТНИКАМ І ДОБРОДІЯМ БАЖАЄ

РЕДАКЦІЯ ТА АДМІНІСТРАЦІЯ ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

АННА ГОЛОВІНСЬКА-МАКСИМОВИЧ

КОЛЯДУЄ ЗЕМЛЯ

Відкрилися невидні небес огорожі,
і сумерк здається світанком.
Горять самоцвіти в морозяних рожах,
танцюють сніжинки над ганком,

дерева хвилюють пшениці колоссям,
а зорі — спадають, мов листя.
Сплітає серпанком іскристе волосся
на стріхах колядка імліста.

В загату вкладає мороз самоцвіти,
щоб стали хатини ясними.
Так пахнуть смереки Свят-Вечора світлом!
Просфорою — Господь над ними.

Закутана ніч у збірках оксамиту
зболілим несе запоруку,
на землю кладе у схвильовану мить ту
матусиним дотиком руку.

І тулить дитятко посиніле тіло
до мами — що все на сторожі...
З пелюстками янголи з неба злетіли
Христові зірвать сніжні рожі...

АНДРІЙ ЦИБКО

ГУЦУЛЬСЬКА ТА ПОКУТСЬКА ТРІЙЦЯ

В час відродження української держави, масової політизації народу, домінування економічних та соціальних тем в українських та зарубіжних виданнях хочу звернути увагу громадськості на духовні надбання нашого народу. Адже саме у відродженні духовної потенції народу — запорука його політичного становлення. Наявність міцних культурних традицій, що сягають корінням в глибину віків, високо розвинена духовна сфера — єдина перепустка в коло цивілізованих народів.

Продовжуючи тему про незаслужено забуті, непопулярні види народного мистецтва України ("Українська ікона на склі", "Наше Життя", ч. 1, січень 1991), ознайомлю читачів з унікальними шедеврами гуцульських та покутських умільців — дерев'яними трійцями.

Народна різьба пронизує буквально весь побут гуцулів. Вона скрізь — і на дерев'яних скринях, на віках і стінках яких завжди вирізьблені солярні та громові знаки та по-різному укладені мотиви народ-

ного орнаменту; на хатньому сволоку, оздобленому хрестами різної конфігурації і симетрично розміщеними поруч солярними знаками чи іншими сюжетами (зображення церкви, розп'яття, стилізованих фігур птахів і тварин). Різьбою оздоблювались мисники, скриня-стіл, ліжка, лави, дитячі колиска, дерев'яний посуд, сідла — "тарниці", куделі, ярма, дерев'яні частини кіс, сокир, ножів, практично весь домашній та побутовий інвентар.

Поруч із простою, т. зв. плоскою різьбою, володіли гуцульські майстри і технікою рельєфної різьби, про що свідчить величезна кількість ручних хрестів, патериць, свічників. Зустрічається також, хоча й рідше, дерев'яна пластика. Це переважно фігури культового характеру, призначені для каплиць та церков, а також придорожні розп'яття.

Особливе зацікавлення викликають різьблені дерев'яні підсвічники на три свічки, названі гуцулами "трійці". Під такою назвою ввійшли вони і в літературу. Трійці синтезують в собі всі види народної різьби: плоску, рельєфну і пластику.

Трійці використовувались гуцулами на свято Богоявлення, 19 січня. Старі ґазди в горах ще пам'ятають, як відбувався цей обряд. Щороку на Водохреща в кризі замерзлої гірської річки чи потоку вирубували ополонку, біля якої ставили хрест з льоду. Тут, коло ополонки, відбувалося освячення води. З церкви приносили великого церковного свічника — трійцю, запалювали на ньому свічки, після чого занурювали свічками в ополонку і знову запалювали свічки. Так повторювалося тричі. Всі парафіяни приходили на Богослуження до ополонки — кожен зі своєю трійцею з запаленими свічками. Після освячення води кожен ґазда чи ґаздиня занурювали свою трійцю у воду і припалювали свічки вже від церковних. А потім починалося велике народне свято — з щедрівками і віншуваннями. На другий та третій дні Йорданських свят священник обходив зі свяченою водою всі сільські хати в супроводі паламаря, який ніс запалену трійцю. Важким, але й прекрасним був цей обхід по засніжених горах із запаленою трійцею — кожен ґазда, побачивши мерехтіння свічок, що наближалось до його хати, засвічував і свою трійцю, виходив з нею назустріч процесії, а по освяченні хати проводив священника за межі обійстя.

У кожній гуцульській хаті трійця займала почесне місце біля образів, а свічки на ній запалювалися тільки на свята або по смерті когось із членів родини — тоді трійцю з запаленими свічками ставили в головах покійника. Цей обряд зафіксований у збірнику НТШ за 1918 р. (Записки НТШ. Тт. 19-20, "Похоронні звичаї і голосіння в Городенщині". Записав І. Волошинський).

Ці традиції, що переходили з покоління в покоління, закінчилися з приходом радянської влади в зв'язку із забороною проводити культові обряди за межами церковної території. Прекрасний обряд, що ніс у собі всі ознаки прадавнього, ще дохристиянського культу "відкриття вод", був звужений до скромного церковного Богослуження з кропленням води. Та, мабуть, тут ми втратили щось більше, ніж екзотичну красу самого обряду — ми втратили свій зв'язок з живою природою, з довколишнім світом. Хто ж би дозволив собі забруднювати освячені потоки чи ріки? Вода ставала "живою", очищеною священним вогнем йорданських свічок — вода для пиття і життя.

А ще комусь із "генералів від культури" вкрай не сподобалася зовнішня подібність трійці до відомого герба князів Київської Русі. Горезвісні "генерали", мабуть, забули, або, радше, й не знали, що число три було магичним чи священним у багатьох народів ще на світанку людської цивілізації. Про це свідчать і первісні уявлення про Всесвіт, який складається з трьох сфер, і народний епос, де завжди виступають три герої (царі, сини, богатири), три дороги, три загадки тощо. А щодо коренів самого тризуба, то

сягають вони скито-сарматських часів. Ці знаки знайдено у Причорномор'ї і на базі їх зформувалася і глаголиця, і геральдика князів Київської Русі. Цю гіпотезу підтверджують дослідження вчених праслов'янських письмен, а також археологічні знахідки у степовій частині України і в Криму.

Впевнений, що наші далекі предки не відали про "націоналізм", як і радянські керівники "культури" про існування цих далеких предків і їх письмен.

Ось так гуцульська трійця покинула своє почесне місце під образами і знайшла пристанище на подах (стрихах), в коморах та скринях. А ще — в пам'яті народній. Проте, пам'ять людська виявилася короткою, особливо, не маючи поживи у повсякденному житті. Прийшло нове покоління, вирости нові хати — і вже рідко в яку хату "переїхала" різьблена дідами й батьками трійця. Безліч цих прекрасних, унікальних свічників кануло в безвість разом з іншим "непотрібним дідівським мотлохом".

Доля трійці трагічна назагал. На неї не звернули достатньо належної уваги й довоєнні дослідники народного побуту (Шухевич, Гнатюк, Свенціцький та ін.). Трійці, фактично, спіткала доля ікон на склі. Мабуть, їх повсякденність і наявність в кожній гуцульській хаті відвертали від них увагу дослідників. Поза тим, вони не завжди відповідали канонам релігійного мистецтва — часом повна суперечливість цим канонам обумовлювали й деяку немилість з боку церкви. Саме цей фактор і є ключем до розуміння унікальності трійці як різновиду гуцульської народної різьби.

Трійці найповніше в порівнянні з іншими видами народного мистецтва донесли до наших днів відгомін прадавніх вірувань. Одним з найпоширеніших культів людства був, мабуть, культ Сонця. Сонцепоклонниками було й населення наших земель — скити. Батько історії Геродот повідомляє, що скити з усіх богів "поклоняються тільки Сонцю, якому приносять у жертву коней..." У "Слові о полку Ігоревім" наших предків названо "дажджими внуками". Іпатівський літопис під роком 1114 зазначає: "Син його (Сварога) іменем Сонце, його ж називають Даждбог..." Знаємо ще одне ім'я соняшного божества — Ярило. З соняшним божеством пов'язаний традиційний землеробський календар наших далеких предків. Прийняття християнства не викреслило, а, радше, засимілювало чимало поганських традицій та обрядів, надавши їм нового, вже християнського, значення. Наприклад, свята Купала, Коляди, Зелені тощо. Але ще у XVII ст. у глухих закутках Карпатських гір зберігалися поганські капища, а також прадавні ритуали й обряди. Наче створена для таємничих легенд природа Гуцульщини зберегла в душах людей віру в таємну силу давніх богів і духів. Нам важко досягнути унікальності і дивовижності явища, коли ще в XIX-XX ст., в самому центрі Європи, горяни продовжують

шукати цвіт папороті на Купала, наслухувати чарівну флююру (сопілку) Чугайстра і різьбити Сонце.

Синтез поганства з християнством у гуцульському народному мистецтві справді дивовижний. На керамічній кахлі із зображенням орача в небі вишикувались у ряд Сонце, Місяць і Всевидяче Око Єгови. Сонце і Місяць з людськими обличчями супроводжують сцену розп'яття Христа на скляній іконі. Але тут скоріше винятки з правил (хоча й дуже показові). Найповніше збережений і переданий дух прадавніх вірувань, зокрема культу Сонця, в гуцульських трійцях. Тут зустрічаєшся із Сонцем, вирізьбленим у вигляді людського обличчя з кучерявими пасмами волосся — променями довкола лику, і з Сонцем, що встає, спрямувавши промені вверх — до свічок, і з символічною розеткою — віковичною стилізацією образу Сонця.

Та хоч як поширений і уростаєний солярний символ у гуцульській трійці, він аж ніяк не обмежує тематику її різьби. Надзвичайно цікавими є т. зв. "трійці з головами". Особливістю цих трійць є соковита глибоко-рельєфна різьба у стилі барокко і обов'язкова наявність вирізьблених у тому ж стилі людських голів, що розміщені під гніздами для свічок. Часом це голови з кількома обличчями, що дивляться в різні боки. Незважаючи на зовнішню однотипність сюжету, кожна з таких трійць є унікальною. Народний майстер добивався унікальності як розмаїттям сплетіння барокового орнаменту по всій площині, так і неподібністю самих голів на кожному свічнику. Зустрічаються також трійці з вирізьбленими людськими фігурами, що надзвичайно нагадують степових кам'яних "баб" або ж фігури ідолів дохристиянської Руси. Всі згадані вище сюжети (а є вони найтиповішими для Гуцульщини) засвід-

чують вікову давність і живучість як поганських традицій, так і самого виду народного мистецтва, а також майже повну відсутність впливу на нього канонів християнського мистецтва.

Та треба зазначити, що серед знайдених трійць є чимало зразків із християнськими сюжетами. Найпоширеніший — розп'яття Христа, Святий Дух у вигляді птаха, зображення ангелів, хрестів (від одного великого — на цілу площину — до композиції з багатьох маленьких хрестиків). Є й так звані "безсюжетні" трійці. В них переважають орнаменти — сплетіння дубового листа, виноградні лози або й фантастична імпровізація майстра, яка не має аналогії до конкретних речей. Зустрічаються орнаменти, які символізують "дерево життя" — символ прадавній і відомий багатьом народам. Характерно, що такі трійці (християнські та орнаментальні) зустрічаються переважно в низинних районах Карпат, на Покутті, де архаїчні сюжети, предковічна символіка відійшли, мабуть, значно раніше. Відрізняє їх від виробів гірської Гуцульщини (Космач, Брустури, Криворівня) більша сухість у різьбі. На зміну соковитій пластичності вирізьблених образів приходить лаконічність та відчутний вплив християнських канонів.

Необхідно зазначити, що народні майстри у своїй діяльності не стояли осторонь мистецьких процесів Європи, що, зокрема, простежується і на трійцях. Якщо в манері вирізьблення трійць XVIII — першої половини XIX ст. простежується вплив барокко, то трійці з кінця XIX — початку XX ст. мають чимало ознак сецесійної різьби.

Неймовірно шкода, що ми не знаємо і не зможемо дізнатися імен майстрів, які створили ці унікальні твори. Але така вже специфіка народного мистецтва. Така доля народних майстрів — майже завжди залишатися анонімними для своїх нащадків.

”...ОНОВЛЯЄ ЗЕМЛЮ ТІЛЬКИ ЛЮБОВ”

ПАМ'ЯТІ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

13 грудня минає 30 років, коли в Черкасах в наслідок важкої недуги згасло молоде життя 28-літнього Василя Симоненка — поета, прозаїка, журналіста, що залишив нестертий слід в українському письменстві, яке саме в той час переживало хвилю бурного розвитку після довгих десятиліть важкого тиску і переслідувань його представників. В. Симоненко належить до тої генерації українських поетів та взагалі інтелектуалів, що увійшли в історію нашої культури під назвою "шістдесятників", культурних діячів переважно молодшого покоління, що усвідомили загрозу, яка нависла над рідним народом та її культурою у зв'язку з запрограмованою нівеляцією політичної та культурної окремішності національних республік, яку форсували всевладні партійні чинники за наказом Москви. У співдружності зі свідомими представниками старшого покоління, що пережили

гоніння і переслідування, такими як Максим Рильський та Борис Антоненко-Давидович, а була їх ціла низка, — вони повернулися обличчям до пекучих культурних проблем рідного краю та його народу. Молода генерація інтелігенції, що в школярському та студентському віці пройшла важкі післявоєнні роки з їх голодом, холодом і новою хвилею переслідування всього, що ще дихало українським духом, особливо усвідомила глибоку прірву між дійсністю та офіційно пропагандованим "процвітанням" України. В усіх структурах запанували партійні кар'єристи, байдужі до справжнього стану, в якому перебував український народ.

Коли мова про оновлення, яке прийшло в українську літературу з припливом молодих талантів, не слід забувати, що друга половина 1950-их років позначена в цілому колишньому Радянському Союзі

Пильне вивчення приватних та музейних зібрань дозволяє висловити думку, що виготовляли трійці майже в кожному селі свої місцеві майстри. Відсутність на Гуцульщині монастирських центрів — осередків паломництва — спричинилася до децентралізації цього виду мистецтва. І в цьому ще одна причина неймовірної різноманітності трійць, що свідчить про творчу розкованість їх майстрів. Враховуючи, що трійці виготовлялися на території всієї Гуцульщини і Покуття — аж до Дністра на південному сході, авторами їх були сотні прекрасних різьбярів. Серед трійць, зібраних у приватних колекціях Львова (а їх понад 200), лише одна "підписана" (прізвище вирізьблене) автором і датована 1891 роком: майстер Ковцуняк. Знайшов цю трійцю Я. Лемик в с. Ключів Великий Коломийського району. Датування трійць зустрічається рідко, але все таки частіше, ніж авторські криптограми. Практично всі датування відносяться до другої половини XIX ст. На одній трійці рік 1884 написаний у зворотному порядку, наче дзеркальне відображення. Мабуть, грамотність майстра була нижчою від рівня його мистецької майстерності.

Трійця — це один вид народної творчості, це один матеріальний носій духовного життя наших предків, який нам — ще так недавно — наказано було забути. Наказано, але не забуто! Знайшлися люди, які, зігнорували неписану заборону, зуміли віднайти останні зразки забутих і чудом не знищених

шедеврів, встигли спіймати обірвану ниточку вікової народної традиції. Це, перш за все, львів'яни В. Вітрук, Я. Лемик, Б. Сорока, І. Гречко, Ю. Юркевич, Т. Лозинський, Л. Яремчук. Силами Я. Лемика та Б. Сороки була організована єдина покищо виставка трійць у Львівському музеї народної архітектури і побуту. Їхніми ж стараннями вийшли друком перші і єдині до цього часу каталоги трійць, зібрані у їхніх колекціях.

Ці люди збагнули, що народні шедеври — внесок у духовну скарбницю всього людства, що байдужість технізованого віку прирікає їх на безповоротне зникнення або й знищення. Час найвищий збагнути це і державним установам культури, в чиїх руках кошти, штат працівників, приміщення, технічне спорядження. Нині гуцульська трійця повинна зайняти належне місце на вітринах музейних виставок, на сторінках наукових досліджень та в альбомах народної творчості. Врятувати принаймні те, що ще можна врятувати, щоб не черствіла наша душа і не обезбарвлювалося життя без контакту з духовним минулим народу. Гуцульській трійці належить зайняти відповідне місце в контексті української, слов'янської і світової культури. Поруч з українською писанкою, вишивкою і народною піснею.

хвилею нових шукань художнього вислову, розширенням тематики, збагаченням мистецьких засобів. В Україні кожен для себе (назвімо тут лише три відомі прізвища: Ліну Костенко, Миколу Вінграновського, Івана Драча) зумів поєднати ці пошуки з власною оригінальністю і втягнути в себе все краще, що зберегла українська літературна традиція і світова література, що широкою хвилею ставала в перекладах все більш приступною і в Україні.

Василь Симоненко, син покинутої легковажним нареченим дівчини зі села Біївці на Полтавщині, виростав тільки з матір'ю та дідом, однак ні дід, ні мати не були пересічні селяни. Тут слід згадати, що село Біївці на Полтавщині належить до тих сіл, де збереглися легенди, перекази з козацької давнини, де люди ще в часи, коли виростав поет, знали і співали безліч народних пісень. У цій традиції виховували малого Василя мати та дідо. Дід Василя, Федір Щербань, був начитаний, освічений чоловік. Про це ми довідемося з розмови друга Симоненка, Миколи Сома, з мамою Василя ("З матір'ю на самоті", Київ, 1990, стор. 9-11). Мати не була "неграмотною колгоспницею", як пише у своєму нарисі Іван Кошелівець ("Берег чекань", в-во "Пролог", Нью-Йорк, 1966, стор. 13). Вона навіть старалася вступити до інституту, але провалила іспит з математики. Однак велику рацію І. Кошелівець має щодо гострої цензури, яку пройшли твори В. Симоненка в Україні. Це підтверджує праця Анатолія Ткаченка, що появилася 1990 р. в Києві (А. Ткаченко, "Василь Симоненко". Літературний портрет. Нарис життя і творчості). Книжка А. Ткаченка, київського літературознавця, відкриває прецікаві сторінки маловідомої Симоненкіяни, особливо нові аспекти тематики поета, прозаїка і журналіста. У книжці не тільки скрупульозно висвітлено і доведено, які поезії були перероблені цензорами, але також подано цікавий факт, що потрясаючий вірш поета, який став відомий під назвою "Пророцтво 17-го року" ("Лебеді материнства", Київ, 1981, стор. 52), був написаний під враженням відвідання поховань у Биківні під Києвом, де в ліску зариті київські жертви сталінських репресій другої половини 30-их рр. Василь Симоненко разом з київськими друзями були в Биківні на початку 1960-их років. Правду про Биківню ми довідалися на Заході в кінці 1989 р., коли "цвинтар розстріляних ілюзій" відвідала група київських правозахисників. Працю А. Ткаченка можемо поручити кожному, хто цікавиться творчістю В. Симоненка і тією надзвичайною генерацією творців культурного відродження кінця 1950-их — початку 1960-их рр. З-під пера А. Ткаченка викристалізовується чітка постать надзвичайно вимогливого до себе самого і свого довікля інтелектуала, що, як писав у своєму спогаді про В. Симоненка Микола Сніжко, тримався п'яти заповідей: 1. Знати мову, якою пишеш (Говори українською

мовою, а не "на українській мові"); 2. Стати освіченою людиною; 3. Не бути байдужим до людей; 4. Працювати до сьомого поту; 5. Мати те, що від Бога, — талант. ("З матір'ю на самоті", стор. 81). Сам Василь Симоненко часом сумнівався у своєму поетичному таланті, однак він як поет живої думки (а сказати в нього було що) вражає нас своєю безпосередністю і пристрасною щирістю. Тим, чим Симоненко найбільше вразив своїх сучасників, була його громадянська мужність. Ця мужність виявилася в першу чергу у відвазі й художньому вмінні протиставити трагічну ситуацію української людини, головно селянина, забріханій солодкавості й на рожево помальованій дійсності підсоветського життя. Це щире співчуття поета до маленької незахищеної людини з рідного довікля, зі середовища, в якому він працював як журналіст на Черкащині, його вболівання за долю рідної мови та культури дало поштовх доброзичливим критикам та дослідникам його творчості бачити в ньому послідовника Т. Шевченка (наприклад, І. Кошелівець у своєму нарисі "У хороший Шевченків слід ступаючи...", "Берег чекань"). Спільна в них соціальна заангажованість і розкривальна сила того суспільного зла — у конкретному випадку ярма, яке було накинута українському народові: в часи Шевченка царською Росією, в часи Симоненка — советською системою.

Тут не місце входити в усі аспекти творчості Симоненка, зацікавлені можуть вдатися до вищенаведених праць, однак ми хотіли б бодай коротко зупинитися над постаттю жінки у творчості В. Симоненка. У збірці "Лебеді материнства" (Київ, 1981) у розділі "Полум'я зорі" знаходимо немало прегарних поезій інтимної лірики поета, але потрясаючі виявляються ті вірші, які він присвятив конкретним жіночим постатям, взятим з живого життя тих років, що він їх провів юним хлопцем у рідному довіклі, але напевно також жіночих постатей, яких він зустрів під час журналістської праці, коли об'їздив села Черкащини. Так постають перед нами сумні жіночі типи, такі як баба Онися, що втратила своїх трьох синів і самітна доживає старість ("Страшнішого ж горя нема, /ніж те, коли старість мати/ в домівці стрічає сама..."), запрацьованої матері, що крутить під час війни важкі жорна, щоб прогудувати себе і сина і перебути лихоліття ("... Журливо мліли очі сумовиті, /і борошно,/ мов біла кров, лилось,/ це все було /в двадцятому столітті,/ що грозами над нами пронеслось..."), про тітку, що пореається ціле життя коло печі, молодість і сила якої пішли за "димом" ("Піч"). Своє вбоге, але щасливе дитинство, багате на тепло і виrozumіння, що їх отримав від матері і діда, поет оспівав у поезії "Лебеді материнства", що стала нині піснею. Від дбайливої матері зазнав він справжньої ласки, на яку такі бідні сьогоднішні діти. Схилена над його коліскою, мати бачить його, як

ОДИНОКА МАТІР

Він мовчки вправ.
 Отерпли зорі строгі,
 Страждання опустилось на лице,
 І краєв темінь
 Передсмертний стогін,
 Безпомічний і гострий,
 Мов лянцет.
 Його вже не було.
 А ненависть стожала
 Мечами помсти рвалася у світ,
 Бо поруч з ним
 Прострелені лежали
 Твоя любов,
 Твої сімнадцять літ.
 Життя тріюмфувало у двобої,
 Життя крізь смерть
 Утвердило себе...
 І стала ти
 В сімнадцять літ вдовою,
 Хоч наречений твій
 Ще й не зустрів тебе.
 Росли роки.
 Росло твоє чекання.
 Печаль смоктала радощі твої,
 І над твоїм
 Розстріляним коханням
 Безглуздо реготали солов'ї.
 Та право материнства —
 За тобою!
 І син в колісці пісню наслуха.
 Хай вузьколюбі
 Звуть його ганьбою,
 А лицеміри — пасинком гріха.
 Нехай духовні покидьки
 Й заброди
 Байстрям, безбатченком
 Назвуть твоє дитя,
 Найтяжчий злочин —
 Вкрасти у народу
 Тобі довірене життя.
 Мадонно мого часу!
 Над тобою
 Палають німби муки і скорбот,
 І подвиг твій,
 Обпечений ганьбою,
 Благословив розстріляний народ.

Пам'ятник на могилі Василя Симоненка у Черкасах. Фото Р. Хом'яка.
 A monument at the grave of Vasyl Symonenko in Cherkasy.

Photo: R. Chomiak.

він вирушатиме в життєву дорогу. Слова, які поет вкладає матері в уста, що кожна людина має тільки одну Батьківщину, одну рідну хату і матір, запали глибоко в серця ровесників і тих, що прийшли після них. І немов малюючи долю власної матері, але не зовсім конкретно її, як знаємо з розмови, надрукованої у книжці Миколи Сома, бо батька Василя Симоненка не було розстріляно, він навіть зустрічався з ним, вже буди дорослим (і тут Іван Кошелівець помилився щодо мами поета), Василь Симоненко поставив українській жінці нашого важкого віку невмирущий пам'ятник.

Цим віршем ми хотіли б пригадати ті далекі вже 1960-ті роки, коли ми для себе і наших дітей збирали по журналах, газетах та книжках розкидане "євшан зілля".

Берфурт, Німеччина

ВЕЛИКИЙ МИТРОПОЛИТ

ПІДЛИССЯ

Підлисса — відоме всім село в Золочівщині. Там народився Маркіян Шашкевич у домі свого діда Авдиківського, і потім оспівав те село:

"Там ти скаже дуб старенький,
І один і другий,
Як я жив там ще маленький,
Без журби, без туги..."

Маленьким хлопцем "без журби, без туги", заїздив і я до свого вуйка, пароха Підлисса, о. Льва Тарнавського. Не знав я ще тоді про Шашкевича, але добре знав обидва дуби, і того, що "воду тягне", і того, що над брамою хилився, і "соснину, всяку деревину", що вінком оточувала старе, привітне попівство.

Одного дня сказали мені вдома, що завтра їдемо до Підлисса, бо туди приїжджає митрополит.

І ми поїхали.

В Підлиссі, на подвір'ї, як у вулику. Жінки і дівчата з села шурують, миють, тріпають, а по кімнатах попівства то вже таке, що й не показуйся. Там і меблі переставляють, і підлогу чистять, і вікна вже втретє миють.

Нас, малих, зразу до шпихліра закватували, з чого ми незвичайно раді, шпихлір просторий, і волі вдвоє більше, як у хаті.

На подвір'ї в возівні велика річ твориться. Там Яценів Петро дошки ріже, примірює, збиває цвяхами, а все те з такою набожною міною, що аж страшно його спитати, що він таке робить.

— Петре, що то таке буде?

— Не бачиш, ліжко!

— А чого ж воно таке довге?

Петро вважає, що прийшов час відірватися на хвилину від роботи. Випростовується, дивиться на нас, малих, легковажним оком, які ви — мовляв — дурники, і каже:

— То для митрополіти.

І тоді я набрав справжнього страху перед ніколи ще небаченим церковним достойником. Який то він десь грізний, коли такий великий, що аж йому ліжко роблять.

Унесли те ліжко частинами в кімнату і там щойно Петро збив його до купи. І сінник відповідний на те прийшов. А ми великим дивом дивувалися, ходили біля того ліжка та все малими кроками міряли. Вже наші батьки видавалися нам високими, а де-де їм до того: вони не митрополіти.

Цілу ніч я спати не міг. Щораз уставав та дививсь крізь щілини дощок у шпихлірі, чи не світає. Цікавість, помішана зі страхом, багато привабливіша.

Над'їде — думав я собі — а я сховаюся в порічках коло дуба і з-поза плота бачитиму його, а він мене ні. На світанку виправляв я бандерію до Ожидова. Хлопці (на жаль, багато старші від мене!) сиділи на конях, повбирані в шапки з биндами та квітами, а коні позакосичувані, як дівчата на празник.

Довго треба було ждати на приїзд, а може й не так довго, як мені з нетерплячки здавалось. Сільський хор під проводом місцевого вчителя не мав часу нетерпеливитись, бо весь час мав заняття: то переставлявся, то голоси пробував, то відкашлював, то вдесьте вислухував диригентських вказівок.

Довкола церкви, попри дорогу, на подвір'ї приходства — море народу. Хвилює, гаморить.

Удалили дзвони. Далеко, на дорозі, знялася курява.

Їде!

Те одне слово, не знати ким вимовлене, пішло понад головами юрби, як хвиля вітру.

Враз втихло все, прикипіло до місця. Тільки я та ще кілька моїх однолітків шугнули в порічки коло дуба.

На подвір'я приходства вкотився повіз, запряжений у найкращі в околиці коні.

Але не до коней мені, ні до бандерії тепер.

На повозі — митрополит!

Але де він, де той грізний достойник, що мені у сні ввижався, весь у золоті?!..

Хіба це той молодий священик, у скромній чорній рясі, що до всіх привітно всміхався і так ласкаво рукою махав?!..

Може митрополит не приїхав!

Але люди кричать "Слава", але дзвони б'ють, а хор грянув пісню привітальну, що й оклики і дзвони заглушили...

Я обережно виліз із-за плота і підійшов ближче.

Розпитав я і допевнився врешті, що це саме митрополит, і мені, малому, аж дивно стало, що він так звичайно, так якимось добре розмовляє, що ніхто не боїться його, а навпаки, всі горнуть до нього ближче, раді бодай словечком замінитися з ним.

А по обіді, під криспатим каштаном, на городці, митрополит слухав хорів, приймав делегації, розмовляв з людьми, випитував дітей.

Сам не знаю чому, але мене якась дивна сила тягнула чимраз ближче й ближче, і врешті я опинився біля його колін.

— Як ти називаєшся? — спитав.

І я відповів, не заїкнувшись, так як би відповів кожному доброму знайомому.

- А ти вже ходиш до школи?
- До другої кляси.
- То ти вже знаєш трохи катехизм!

Думаю, що мій батько, коли почув запит, напевно більше настрашився, як я. Бо мені ні трохи не було страшно. Коли чогось не знатиму, то Митрополит скаже мені. Адже від нього така якась дивна ласкавість б'є...

А увечорі, як тіні підлиського саду затопили приходство, і в вікнах погасли світла, я закрився під хату, поглянути, чи не замале ліжко для митрополита.

Адже, як я стояв біля нього в городці, то був йому саме до колін...

Декілька років пізніше пізнав я, що не тільки діти, але й багато дорослих сягало Митрополитові Андрееві... до колін.

РИМ

Ватикан. Українські паломники, зібрані в синьо-золотій залі прийняті, ждуть на авдієнцію папи. Єпископ Іван Бучко, тоді ректор малої семінарії, уставляє всіх в підкову, подає останні вказівки. Якийсь молодий римський архієпископ переходить швидким кроком довкола і оглядає, чи все в порядку. За хвилину, за дві, відчиняться бічні двері й паломники побачать найвищого католицького достойника, наслідника св. Петра — першого керманіча церковного корабля.

Нараз на сходах стукіт дерева об камінь, притишені голоси — і в залю входить на палицях Митрополит Андрей. З ним два наші духовники, що помагали Митрополитові вийти хворими ногами на третій поверх.

Паломники розступаються, пропускають наперед імпозантну постать цілу в чорному, тільки біла борода сріблом сяє на чорній рясі, і волосся сніжним ореолом облямовує високе, порізане скибами дум чоло. Постать у чорному важко ступає, підпираючись

костурами, підходить до папського стільця, що одинокий стоїть під амарантовим балдахіном, і стає з боку біля нього.

Дзвін! Раз, другий, третій. Все завмирає в чеканні. Але очі біжать від дверей, звідки має вийти Папа до місця, де стоїть Митрополит Андрей. Історична, незабутня хвилинка. Ось за момент стрінуться два духовні мужі: Голова католицької Церкви і Митрополит Андрей. Навіть не кардинал, звичайний архієпископ, яких стільки на світі, яких не мало в Римі. Це відчувають паломники і їм приємно, і вони горді за свого митрополита, за отого чорного монаха зі срібною бородою.

Відчиняються двері. З витягненими шаблями входить папська гвардія і уставляється по обидвох боках папського стільця, потім знову той сам молодий архієпископ з двома питомцями.

Щойно тоді повільною ходою, сам один, входить у залю Папа Пій XI. Всі паломники давно навколішках, Митрополит Андрей похилений велет на костурах. Папа на хвилину пристає, окидає оком присутніх і спинає свій зір на Митрополитові. Підходить до нього і вітається. Митрополит схиляє срібну голову перед маєстатом Вселенського Патріярха, а Папа обіймає велетенську постать наслідника Митрополита Ісидора та Веньямина Рутського.

Папа обходить довкола, де-не-де спиняється коло когось із паломників, питається Єпископа І. Бучка, хто це такий, і йде повільним кроком далі.

А скінчивши обхід, підходить знову до Митрополита Андрея і каже принести для нього фотель.

Небувала річ на збірних авдієнціях. Правда, назверх це викликано хворобою Митрополита; але для паломників — ні. Для них Митрополит Андрей гідний такого місця і без хвороби.

"Невиспівані пісні"
В-во Пластова Ватра "Бурлаки"
Нью-Йорк, 1983 р.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС "БАБУНЯ НАШОГО ЧАСУ".

43-й Відділ Союзу Українок Америки — організатор Літературного Конкурсу "Бабуня нашого часу" — повідомляє, що до визначеного терміну — 30 вересня 1993 року — надійшло на конкурс 55 творів. Твори надіслано з Америки, Канади, Західньої Європи й України. Жюрі конкурсу, що до нього входять д-р Лариса Онишкевич, проф. Леонід Рудницький і Марта Тарнавська, вже почало свою працю. Організатори сподіваються, що в січні 1994 р. будуть проголошені підсумки і приділені премії, що їх фундаторами є д-р Микола Ценко і д-р Олексій Ценко з Філядельфії. Рішення жюрі буде оголошене в українській пресі. Автори нагороджених творів отримають особисті повідомлення.

КОМІСІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ 1932-33 РР.

Члени Комісії дослідження Великого голоду в Україні 1932-33 рр. В центрі Ігор Ольшанівський. Вашингтон, 1983 р.

Members of the Ukrainian Famine Commission. Center: Ihor Olshaniwsky.

Минуло десять років від внесення законопроекту про створення комісії при американському Конгресі для дослідження великого голоду в Україні 1932-33 рр. Це відбулося з ініціативи Ігоря Ольшанівського, голови організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (відомої як "АГРУ" за початковими літерами англomовної назви).

На прохання АГРУ конгресмен Джеймс Флоріо 27 вересня 1983 року вніс проект закону голодової комісії в Палаті Представників, який дістав класифікацію ч. 3993. Щоб посилити підтримку голодового законопроекту в Конгресі і дістати більшу кількість спонсорів, конгресмен Флоріо повторив цю процедуру 17 листопада 1983 року з підтримкою 59 додаткових конгресменів. Цього разу законопроект перекласифікували на ч. 4459.

Щоб законопроект перейшов у закон, потрібна підтримка в обох палатах Конгресу. Сенатор Билл Бредлі 21 березня 1984 року вніс подібний законопроект ч. 2456 у Сенаті. Згодом обидва "голодові" законопроекти підтримали члени обидвох партій — Демократичної і Республіканської — в обох палатах Конгресу з підтримкою 123 конгресменів і 23 сенаторів.

Крім підтримки великої кількості законодавців, провід демократичних конгресменів не поспішав з підтримкою реалізації голодового закону. Щоб переломити опір, треба було великого зусилля. По всіх стейтах, треба було українське населення, АГРУ зорганізувала акції знизу. т. зв. акції "грес рут" — "коріння трави". Під тим розуміється підтримку від індивідуальних осіб у виборчих дистриктах законодавців. Відома справа, що законодавці позитивно реагують на бажання їхніх виборців і часом вистачає кількох листів від виборців, щоб добитися свого. Таку роботу було дуже важко виконати в українській громаді, бо українці мають велике упередження до членів уряду. Але тому що справа Голодової комісії була дуже важлива і не контроверсійна, відділам АГРУ вдалося вислати тисячі листів, петицій і поштівок до членів Конгресу. В цю акцію також включилися численні українсько-американські й американські організації та окремі особи, а також стейтові, повітові і міські уряди. Найбільше уваги присвячено головам комісії і підкомісій, завданням яких було переглянути, схвалити і голосувати за голодовий проект. До президента Роналда Реґена і голови Палати Представників "Тип" О'Нілла вислано тисячі поштівок з проханням про підтримку.

Протягом 1983-1984 років, коли голодовий законопроект проходив чи застрягав у різних інстанціях Конгресу, члени АГРУ підтримували постійний зв'язок з Вашингтоном, який здійснювався поштою, телефоном і численними особистими поїздками до Вашингтону. Це зусилля увінчалось слуханням у Палаті Представників перед підкомісією для Міжнародних Дій 3 жовтня 1984 року — день перед закінченням 98-ої сесії Конгресу, і слуханням у Сенаті перед Комісією Закордонних Справ 1 серпня 1984 року.

Під час слухань у Палаті Представників, які відбулися у Підкомісії Міжнародних Дій під головуванням конгресмена Дена Майки, прихильні свідчення склали: сенатор Денис ДеКонсіні, конгресменка Марсі Каптур, конгресмен Джеймс Флоріо, Ігор Ольшанівський від АГРУ і Крайового Голодового Комітету, Дейвид Рот, крайовий етнічний зв'язковий Американського Єврейського Комітету, і Джан Кромкоскі, голова Крайового Центру для Міських Етнічних Справ.

Супротивні свідчення виголосив Рабі Марк Палмер від адміністрації президента Роналда Регена і Державного Департаменту. Його критичні заперечення були нелогічні, слабо обґрунтовані і віддзеркалювали брак поваги до української групи.

Всі прихильні свідчення були старанно опрацьовані і переконливо звучали. Слід згадати свідчення Дейвида Рота, єврея, який порівнював великий голод України з єврейським голокостом. Він пригадав присутнім, що в Конгресі була створена комісія голокосту, щоб вивчити нацистський ґеноцид проти євреїв і запитав присутніх, чому не створити подібну комісію, щоб вивчити комуністичний ґеноцид проти українців. Д. Рот запитав присутніх, чи смерть українців була легшою, ніж смерть євреїв і чи євреї мають бути більш упривілейовані, ніж українці.

Таке свідчення зробило велике враження на присутніх, особливо на голову конгресмена Д. Майку. Він виправдувався перед присутніми, що на другий день закінчується сесія Конгресу і тому він не має змоги ані часу висунути законопроект на голосування у повній Палаті. Це не було правдою, бо залишалось ще півтора дня і при добрій волі законопроект ч. 4459 можна було поставити на голосування. На другий день — останній день сесії Конгресу — у своїй промові в Палаті Представників конгресмен Бенджамин Гілман питав присутніх: "Де є законопроект комісії голоду? Ми мали за нього сьогодні голосувати".

Інакше виглядала справа у Сенаті. Хоч сенатор Билл Бредлі вніс подібний законопроект ч. 2456 чотири місяці після внесення законопроекту ч. 4459 в Палаті, справа посувалася набагато швидше. У червні прийшла вістка, що сенатські слухання відбудуться 1 серпня 1984 року. Сенатор Чарлс Персі,

голова Комісії Закордонних Справ у Сенаті, поставився до справи Голодової комісії прихильно і з вирозумінням. Він особисто головував на слуханнях, на яких свідчили прихильно: сенатор Билл Бредлі, д-р Мирон Куропась — представник Українського Народного Союзу, і від АГРУ та Крайового Голодового Комітету Ігор Ольшанівський. Рабі Марк Палмер, від адміністрації, знову виступив проти покликання Голодової комісії до життя.

На діловому засіданні Комісії Закордонних Справ 19 вересня 1984 р. Сенатський законопроект ч. 2456 був схвалений з малими поправками і з пропонуванням бюджетом у сумі 400,000 дол. для оплачення коштів дворічної праці Голодової комісії. Того дня законопроект був переданий повному складові Сенату для голосування. 21 вересня Сенат прийняв проект.

Щоб проект став законом, треба, щоб його прийняли обидві палати Конгресу. Було ясно, що проект не поступає, як треба, в Палаті Представників, бо ще не визначено дня для слухань. Це загрожувало законопроектові. У героїчному зусиллі врятувати закон, сенатор Бредлі дочепив його у формі додатку до постійної резолюції про державні фонди у сумі 470 мільярдів дол., в останній день нарад Конгресу, 4 жовтня 1984 року, о 2-ій годині дня. Такий привілей мають лише сенатори.

Але ще треба було, щоб додаток про голодовий закон був продискутований на конференції обох палат. Це сталося за кілька днів, після чого закон остаточно був схвалений і президент Реген поклав свій підпис під ним 12 жовтня 1984 року. З цим підписом законопроект Голодової комісії став законом.

Комісія повинна була зформуватися на початку 99-ої сесії Конгресу у 1985 році, але працю свою вона почала лише у травні 1986 року. Причиною цього був недогляд голови Голодової комісії Дана Міки, який своєю пасивністю дозволив фондові Комісії повернутися в державний скарб. АГРУ допомогло, щоб ті гроші дістали назад, і врешті у травні 1986 року Комісія дослідження голоду в Україні почала свою працю.

Директором Комісії був д-р Джеймс Мейс. Він сам провів вивчення історичних матеріалів і підготував проект усної історії. Комісія працювала два роки і висліди своєї праці опублікувала у 1988 р. Найважливішим ствердженням було те, що Йосиф Сталін і його прибічники дійсно вчинили ґеноцид над українцями у 1932-33 роках. Усна історія не була закінчена, і тому термін Комісії продовжено і додано ще 100,000 дол. до її фондів, так що загальна сума фондів становила 500,000 дол. Усну історію закінчено і опубліковано у 1990 році. В ній є розповіді тих, що пережили голод в Україні у 1932-33 роках.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

ВІТАЄМО

54-ий Відділ СУА у Вілмінгтоні, Дел., який відсвяткував своє 35-ліття.

71-ий Відділ СУА в Джерзі Ситі, Н.-Дж., який відсвяткував своє 35-ліття.

76-ий Відділ СУА, в Дітроїті, який відсвяткував своє тридцятиліття.

На засіданні Головної Управи СУА 16-17 жовтня 1993 року було затверджено склад комісії референтур Головної Управи.

1. До Комісії організаційної референтури ввійшли організаційні референтки округ.

2. До Комісії зв'язків належать: Ярема Бачинський, Маркіян Дума, Ліда Гной, Анна Рогожа, Андрій Рогожа, Тарас Ференцевич, Ярина Ференцевич, Оксана Ярема.

Друга частина Комісії у Вашингтоні: Мотря Словенська, Ксеня Кузьмич.

Третя частина Комісії — це референтки округ.

3. Склад Комісії виховної референтури: Ольга Тритяк, Ірена Демків, Оксана Куйбіда-Станько, д-р Іван Головінський, д-р Теодосій Самотулка.

4. Члени Комісії при Суспільній опіці СУА: Ольга Гнатик — допомога "бабусям"; Надія Оранська — опіка над старшими у США; Анна Рак — скарбничка Суспільної Опіки; Анна Кравчук — провадитиме листування, поки не буде знайдено когось на це місце; д-р Христина Сливоцька — справи медичної допомоги.

5. Склад Комісії Стипендійної Акції: Оріся Яцусь — скарбничка Комісії стипендій; членки: Надія Нинка, Одарка Полянська-Стокерт.

У річних нарадах СФУЖО 30 жовтня — 1 листопада ц. р. взяли участь: Анна Кравчук, Ольга Тритяк, Наталія Даниленко, Ірина Руснак, Ольга Ставнича — члени управи СФУЖО, та Христина Навроцька — голова статуткової комісії СФУЖО.

У VI Світовому Конгресі Вільних Українців, що відбувся в Торонті, Канада, 2-7 листопада ц. р., взяли участь делегатки СУА: Анна Кравчук, Ольга Тритяк та Ірина Куровицька. Анна Кравчук увійшла до нової Президії СКУ з рамени СФУЖО.

ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ "НАШЕ ЖИТТЯ"

На засіданні Головної Управи СУА 16-17 жовтня ц. р. піднесено передплату на журнал "Наше Життя":

1. у США (для нечленів СУА) — 30 дол.

2. поза межами США — до 40 дол.

Для членок СУА передплата залишається попередньою — 25 дол.

Ця зміна у передлаті ввійде в силу 1 січня 1994 року.

Складаю щиро подяку Номінаційній комісії XXIII Конвенції СУА на чолі з її головою Марією Крамарчук, головою Окружної Управи Північного Нью-Йорку, за їхню працю. Це було нелегке завдання і пані виконали його бездоганно.

Ще раз щиро дякую!

Марія Савчак

У СВЯТ-ВЕЧІР

Летять роки...І знов, як сон,
Як бачене давно обличчя,
Навіє спогадів вогонь
Цей вечір таємничий.

Ах, скільки радощів старих,
Затаєних та незабутих,
Не збили нам прудкі вітри
Ані завії люті.

В душі, наповненій чуттям,
Далекі загоряють свічі,
А дзвони грають — як і там —
В твоєму серці тричі.

І рветься думкою в туман
Крізь далечини невідомі,
Туди, де манить рідний храм
Та світло твого дому.

І бачим молодечий шлях
В село снігами над рікою,
На нім лишила ти в снігах
Дитинство з колядою.

Летять роки...І знов, як сон,
Як бачене давно обличчя,
Навіє спогадів вогонь
Цей вечір таємничий.

Рисунок Марти Томенко.

ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА

16-17 жовтня ц. р. у готелі Марріот в Ньюарку, Нью-Джерзі, відбулося засідання Головної Управи СУА. В ньому взяли участь почесні голови СУА Лідія Бурачинська, Іванна Рожанковська, Марія Савчак, членки Екзекутиви, референтки, голови окружних управ і редактор журналу "Наше Життя". Прийнято правильник, порядок нарад та протокол засідання Головної Управи СУА з 28 травня ц. р.

Звіт секретаріату за період від 1 червня до 16 жовтня прочитала Варка Бачинська. Голова Контрольної комісії Іванна Ратич висловила признання і подяку за зразкове, фахове діловодство. Балянс фондів СУА подала скарбничка СУА Рома Шуган, а прелімінарний бюджет на 1994 рік — фінансова секретарка СУА Таїсса Турянська, який було прийнято. Оксана Бризгун-Соколик, голова СФУЖО, телефонічно при-

вітала засідання Головної Управи. Відтак виступила голова СУА Анна Кравчук, яка сказала, що з відновленням незалежності України і встановленням контактів з нею наші завдання збільшилися, але не змінилися. Мусимо продовжувати наші почини тут, де живемо, і впорядковувати свою 'хату'. Ми свідомі того, що підставою і фінансовою базою СУА є членство. Підставою 'Нашого Життя' є членство і передплатники. Нашим завданням є вивести журнал з недобору і запевнити його майбутність. Треба також старатися оплатити висилку 'Нашого Життя' в Україну. Редактор 'Нашого Життя' Ірена Чабан старається, щоб журнал був цікавим і своєчасно виходив. Нова англійська редакторка Галина Кузишин з ентузіазмом редагує 'свої' сторінки.

Голова СУА А. Кравчук повідомила, що Ольга Рибаків, членка 54-го Відділу СУА, погодилася стати парламентаристкою СУА. Своє слово вона закінчила зверненням: "Шануймо себе, своїх попередниць і свою працю. Працюймо для добра і слави своєї організації Союзу Українок Америки".

Відтак А. Кравчук коротко розповіла про свою участь у Міжнародній конференції на тему "Українка і демократія", яка відбулася у Києві 7-11 липня ц. р. і яку спонсорували Всеукраїнська Жіноча Організація Союз Українок України, та СФУЖО.

Під час полуденку присутні попрощали довголітню англomовну редакторку журналу "Наше Життя" Марту Бачинську. Почесна голова СУА Іванна Рожанковська вручила їй книжку "Український народний одяг", яку видала СФУЖО, а голова СУА Анна Кравчук — грамоту.

Після полуденку звіт за відсутню голову Конвенційного комітету Любу Сіру зложила її заступниця Люба Більовщук, яка розповіла про працю комітету. "Конвенція була дуже успішна, членки були добре підібрані, жертвенні і вклали у підготову до Конвенції свої професійні знання. Відносини між ексекутивною і членками Комітету були також дуже добрими, діловими", — сказала вона і подала деякі рекомендації для ще кращого і успішнішого проведення наступної Конвенції.

Ірена Чабан, головний редактор журналу "Наше Життя", пригадала, що докладний звіт її праці був поміщений у Конвенційній книзі. Її плани на наступні три роки: редагувати журнал відповідно до потреб організації і на час.

За відсутню англomовну редакторку Галину Кузишин плян її праці прочитала Ірена Чабан.

Пресова референтка Олена Бобиляк подала назви округ, хроніки яких були поміщені в "Нашому Житті" у звітному періоді — від 1 червня до 15 жовтня ц. р., і відділів, які прислали дописи з різних нагод. Цей рік є ювілейним роком журналу "Наше Життя". Досі 50-річчя журналу відзначили Округи Нью-Йорк (4 квітня) та Нова Англія у Нью-Гейвені, Конн. (2 травня). Найближчим часом плянують відзначити у Філадельфії, Нью-Джерзі і Чикаго.

Фінансові та адміністративні рекомендації прочитала Таїсса Турянська. Перша заступниця голови СУА Ольга Тритяк розповіла, де і коли вона сама або з головою А. Кравчук репрезентувала СУА. Почесна голова Іванна Рожанковська представила справу архіву СУА і його потреби. "Треба конечно знайти архівара, — сказала вона. — Перед нами 75-ліття СУА, і добре було б зустріти цю дату з впорядкованим архівом у добромu приміщенні".

Відтак зі звітами виступили голови Окружних Управ. Вони підкреслювали, що головним завданням нашої праці залишається опіка над нашими наймен-

шими, приєднання молодого членства, яке свідомо і гідно продовжуватиме нашу справу і репрезентуватиме Україну в чужому довіклі.

Крім відділів, охоплених Окружними Управами, є ще десять відділів далекого віддалення, які не є репрезентовані в Головній Управі СУА. Анна Кравчук запропонувала можливість "Віддаленої" Окружної Управи або створення декількох малих округ, щоб вони мали своє представництво. До комісії організаційної референтури затверджено Марію Наваринську, голову 56-го Віддаленого Відділу, щоб вона була з ними в контактi.

Над звітами виникла дискусія, були запити, пропозиції. Вичерпно обговорено фінансовий звіт. У висліді піднесено передплату на журнал "Наше Життя": 1) для членок СУА залишається 25 дол. на рік; 2) для всіх інших у США — 30 дол.; 3) поза межами США — 40 дол. Ця зміна у передплаті "Нашого Життя" ввійде в силу з 1 січня 1994 року. Присутні затвердили це голосуванням.

Під час вечері Марта Богачевська-Хом'як, Наталія Даниленко і Ольга Тритяк розказали про свої враження від перебування в Україні. Вечір був цікавий. У неділю, 17 жовтня, в готелі була запланована Служба Божа, на жаль, вона не була відправлена. Нарада продовжувала свою роботу. Плани праці заступниць голови та референток СУА прочитали: для справ організаційних — Наталія Даниленко; для справ культури — Марта Богачевська-Хом'як, 3-тя заступниця; для справ зв'язків — Ірина Куровицька, 4-та заступниця голови; про проєкт "Сейбер" — Ліда Білоус; про вільних членок СУА — Софія Геврик. За відсутню музейну-мистецьку референтку Любу Фірчук прочитала Варка Бачинська, плян праці виховної референтки подала Ока Грицак; суспільної опіки — Лідія Черник; стипендій — Люба Більовщук. Більш детально про них буде подано в обіжниках до округ і відділів. Було прочитано і затверджено також склад Комісії усіх референтур Головної Управи.

Комісія ухвал у складі Олени Бобиляк (голова), членів Оксани Фаріон, Іванни Шкарупи, Ірини Гладкої, Марії Крамарчук підтримує постанови XXIII Конвенції СУА. Вирішено, не додавати нічого до постанов, але доручити округам і відділам працювати згідно з ними.

Голова СУА А. Кравчук подякувала почесним головам за участь у засіданні і поради, і побажала всім щасливого повернення додому.

Наради закінчено молитвою.

Олена Бобиляк,
пресова референтка
Головної Управи.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. L

DECEMBER 1993

Editor: Halyna N. Kuzyszyn

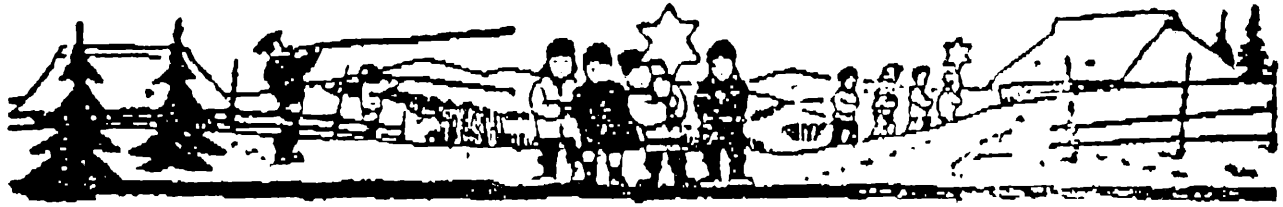
*Madonna and child.
Drawing: Oksana Koval, 1993*

The editorial staff of *Our Life* would like to wish every very Merry Christmas and a joyous, healthy New Year.

**"It was God's will that Mary Immaculate
gave birth to this son.
In her arms, she holds Him
And she sings to Him.
The Supreme Creation
She names Him."**

(a literal translation of "Dyvnyaya Novyna", a Ukrainian Christmas carol. Taken from *Ukrainian Christmas* by Mary Ann Woloch Vaughn.)

IN BRIEF: (A summary of articles in the Ukrainian section)

The Hutsuls utilized carving as a technique for decorating art works and household items. A. Cybko writes about "The Trijtsia, a treasure of the Hutsul and Pokutia regions of Ukraine." Trijtsia's were three armed candlesticks used by the Hutsuls during the Feast of the Epiphany on January 19th. The article portrays the significance the trijtsia played in our culture, and also explores the history behind this folk art creation.

The 13th of December marks the 30th anniversary of the death of Vasyl Symonenko — poet, journalist, political and cultural activist of Ukraine. Anna Halia Horbach writes this tribute to Symonenko, drawing on much of his poetry and pointing out that in his writings he often wrote about women.

Roman Kupczynskij's touching account of his encounter with Metropolitan Andrey Sheptytskyj takes place in the Ukrainian village of Pidlyssia. This memoir takes you back to Kupczynskij's childhood when the entire town of Pidlyssia prepared for a visit from Metropolitan Andrey. Part two of this article takes place in Rome, where the ailing Metropolitan met Pope Pius XI.

The year 1993 marks the 10th anniversary of the formation of the Ukrainian Famine Commission in the United States Congress. Bozhena Olshaniwska writes a chronological report on the progress of the acknowledgement of the Ukrainian famine (1932-33). She writes that through the work of Americans for Human Rights in Ukraine (AHRU), support from Ukrainian Americans and members of U.S. Congress, the Ukrainian Famine Commission was formed. In 1988 it released its findings and also a three-volume Oral History Project (containing its research) was published.

Press Secretary of the UNWLA National Board — Helen Bobylak reports on the Meeting of the National Board, October 16-17 in Newark, New Jersey. Topics discussed were: how to successfully continue to run the organization, encourage membership, the UNWLA magazine *Our Life* and other topics. Each Board member presented her plans which were approved. The UNWLA President, Anna Krawczuk, shared her experiences at the International Conference in Kyiv, sponsored by Soyuz Ukrainok in Ukraine and the WFUWO (World Federation of Ukrainian Women's Organizations). The theme of the Conference was "The Ukrainian Women and Democracy".

For news concerning the UNWLA turn to "News from the Main UNWLA Office".

IN THE TEMPLE OF IVAN HONCHAR'S ART

"I wish that everything I collected and created became the only, permanent, active museum, where present and future generations would learn."

**(from a letter by I. Honchar to Borys Olijnyk,
President of the Culture Fund, July 18, 1988)**

This article was translated into English. (H.K.)

**By Lidia Orel
Curator of The Museum
of Folk Architecture
and Art of Ukraine**

*Photos from Lidia Orel's collection of Ivan Honchar's works.
Artist: Ivan Honchar.*

I have known Ivan Makarovich Honchar for almost 30 years. I often visited him in his home-museum, listened to his fascinating tales about Ukrainian folk art, his travels throughout our land, I rejoiced at every discovery he made, and felt the pain of suffering he experienced under the Communist rule. Artists such as Ivan Honchar who propagated Ukrainian culture were persecuted by that regime.

There were not too many such devoted artists during those times — Mykola Lysenko, Porfyrj Demuckyj, Mykola Leontovych, Oleksander Koshyc, Dmytro Javornyckyj, Mykola Bilashivskyj, Ivan Honchar, Mychajlo Sikorskyj. Sooner or later they will be duly honored and their names will forever be remembered by our people.

Ivan Honchar's museum, with its valuable collection, can compete with any other government museum of its kind. All this was collected by one person, who is not only a talented sculptor, painter, art expert and ethnographer. Of course, in his monumental plan to create

a museum he was not alone: he had assistants-correspondents in different parts of Ukraine, who understood the value of his work and collected artifacts to be exhibited in the museum. Sometimes even those enthusiasts who visited his museum became assistants-correspondents in his work.

I also wanted to find similar artifacts as did Honchar. He suggested I visit his village Lypianka, Shpolanskyj rayon, in Cherkashchyna, and also Shevchenko's villages. Wherever I traveled in his footsteps, people always had a good word about him and asked me to give him their greetings.

Ivan Honchar's museum quickly became a center of national rebirth. Visitors came in large groups, from various organizations and academic institutions of Kyiv and other cities of Ukraine, as well as from other countries. It is hard to estimate how many of them visited the museum, maybe thousands. Honchar felt his mission was to open his treasures to the people, and in this way to revive their national awareness and feeling of pride in their culture.

I also put in a lot of effort so that his museum could be seen and known by more people. I brought many of them — relatives, friends, students, including the President of the Association to Safeguard Treasures of History and Culture. More and more, I was convinced that the museum left an impact and no one left the museum indifferent. One person started to embroider shirts and towels, another painted, others became pioneers of the use of Ukrainian language in russified cities. Others joined the ethnographic choir "Homin" that was founded by Ivan Honchar himself.

It is not surprising, therefore, that many of his friends and followers, and Ivan Honchar himself, were labeled "nationalists." As he himself said, and we also knew, in the 1970's he was constantly guarded by KGB agents, who watched his every move and who visited his museum. They also tried to convince some visitors of the museum to help them in their dirty work, by spying on the activities of the museum, checking who the visitors are, etc. One such employee of the KGB was Borys Kovhar, formerly in charge of the Funds Department of the Museum of Folk Architecture and Art of Ukraine. He was assigned to watch Ivan Honchar in the beginning of the 1970's. When Borys Kovhar got to know Ivan Honchar better, he realized the value and importance of

Honchar's work and expressed his indignation at how the KGB was treating the artist, by writing an open letter to KGB officials. This action was unprecedented, and as could have been expected, very shortly B. Kovhar was arrested and sent to a psychiatric hospital for many years.

Many in the Ukrainian intelligentsia were intimidated by the KGB and published their repentance in the press. Ivan Makarovych endured even more than being expelled from the party and the Artists' Association. He often complained that the Association is not really interested in folk art and his museum, and does not invite him to participate in exhibits and its meetings.

I remember 1980. Ivan Makarovych was 70 years old that year and I wanted to inform people about him and his museum. I wrote an article, but three publications refused to print it, only "Pamiatky Ukrainy" published a few lines without any signature. Then I sent my article to a Moscow publication "Dekorativnoje Yskustvo", and there it was published (no. 5, 1982). Shortly after that the publication received a phone call from the Association of Artists of Ukraine, characterizing I. Honchar as a person hostile to the Soviet government, not worthy of being published. Instead of helping him in his work, his fellow countrymen wanted to harm him — typical example of "class vigilance."

Nevertheless, Ivan Honchar proudly and without any compromise carried on his mission. The doors of his museum were always open to the public. He always greeted visitors in an embroidered shirt, asked where they came from, about their family tree, and talked about memorabilia of our ancient culture that were preserved. He often suggested to the visitors to be photographed in a Ukrainian costume.

Ivan Makarovych constantly introduced visitors to the poetic nature of our people, with his high artistic taste and ability to create beauty. He illustrated this ability with folk costumes, samples of folk painting, Easter eggs, ceramics, etc. He also emphasized the importance of religious art, especially the Ukrainian icon. From him we learned about the local schools of folk painting, about the local folk artists who often painted icons using their parents and friends as models. To reinforce this he cited these words from a song:

I will paint my mother on an icon in the house
I will gaze upon the icon —reminding me of mother
I will turn away, tears blinding my eyes.

Back in the 1950's Ivan Honchar collected quite a lot of icons from the various villages of Shevchenko's "kraj." He proudly told listeners that some of these icons were painted by the husband of Taras Shevchenko's sister, and some by Taras Shevchenko himself.

Ivan Makarovych knew how to evaluate and differentiate art from all regions of Ukraine. He knew the value of each art piece, and when he talked about towels from the Poltava region, Hutsul Easter eggs or a painted trunk, which was supposedly owned by Dmytro

Artist: Ivan Honchar.

Javornycky, he caressed each item as a mother her child. He invited visitors to see portraits of Ukrainian hetmans, and at the same time a photograph of a common woman from a village.

It was very crowded in Honchar's house, many articles were buried underneath and could not be viewed. Nevertheless, Honchar decided to show me his complete collection of towels. I don't think any museum has a similar collection — here you can find towels from medieval times, towels from all different regions, embroidered by all well-known experts, using all possible techniques. Only in this museum can you familiarize yourself with towels made by nuns of Chyhyryn, "sewn" towels from Obychiv (made by men), towels made with applique (southern Kyivshchyna), "mourning" towels (used in funerals), etc.

Before the tragedy of Chernobyl, Ivan Honchar showed me towels with black "cranes" from the Narodnyckyj rayon, Zhytomyrska oblast (woven with a now forgotten technique "perekklad".) When I think about this towel and those which I myself found in Zhytomyr, Polissia, as well as local ancient kylims, with kozaks and kulaks woven on them, they symbolize to me a requiem to our suffering land. Only in Narodnyckyj rayon 20 villages were evacuated, 12 more are to be evacuated. And in those empty villages no one will ever make such towels or kylims.

With Honchar's advice I found in Borodianshchyna black "namitky" (used to cover the feet of a deceased

person instead of shoes), and in Chyhyrynshchyna I found painted trunks which are now exhibited in the Museum of Folk Architecture and Art in Kyiv and in Cherkasy historical Museum. Ivan Makarovych always consulted with the curators of museums, artistic associations, embroiderers, etc.

Ivan Honchar was greatly disturbed by the status of the Ukrainian language. At every opportunity he emphasized the beauty, its significance to our culture, for formulation of national identity and the importance of its use. Back in 1960's he wrote letters to the Secretary of CK KPU, F. Ovcharenko, about the necessity of use of the Ukrainian language in our schools, technical institutions, about including a course in Ukrainian art in the curriculum. Such letters did not find any reaction in our government institutions.

Ukraine is indebted to Ivan Honchar, especially for his collection of Ukrainian art during a period when museums were full of photographs of accomplishments in collective farms, factories, etc. The beauty of Ukrainian art, costumes, painting, etc. was not important. It is no wonder that an average person at that time felt that a folk costume gradually became archaic, not fashionable, and not worthy of attention.

Ivan Honchar, on the contrary, brought our attention to the beauty which was created over the years, compelled us to think and wonder about the many ornaments, colors and variety of the various regional styles of Ukrainian art.

All this was also exhibited in his series of ethnographic portraits, painted in tempera and water colors, where he portrayed Ukrainians from different regions in their native attire. He documented each painting with details of dress, occupation of the people and their surroundings. He named each painting, for example: "Girl with a bucket near a well," "Boy and girl strolling," "Woman sewing," etc. Here you can also find scenes from various holiday observances (spring, harvest, caroling, wedding, etc.).

He also created a series of historical-ethnographic photo albums "Ukraine and Ukrainians" based on original photographs from the past. In these albums he portrays people from various regions in their native costumes, and also properly dressed city dwellers, among them many well-known persons from the art world.

This great work of Ivan Honchar is a sort of continuation of work by T. Shevchenko and L. Zhemchuzhnikov of a series of paintings and drawings titled "Pictorial Ukraine." In addition to its great documental value which will increase with time, this work is a convincing document which portrays the greatness of our nation's spirit and its high aesthetic culture.

It will be difficult for the next generation to understand how anyone like Ivan Honchar and his work could have been so degraded and scorned. In the beginning of the 1970's Ivan Honchar recorded his thoughts about the museum, culture and Ukrainian language on a cassette, to make them more available to people. Members

of the KGB confiscated this tape and turned it over to competent experts in the Language Institute AN USSR who labeled it as "nationalistic." This served as a reason for more repressions. Ivan Honchar was forced to close the museum for a few years. Only his close friends came to see the artist in those difficult days. Government culture officials often proposed to Honchar to give over his collection of artifacts to some government museum, but he refused, knowing well the status of Ukrainian folk art in those museums and government politics in this area. For him, as he said, his museum was his creative laboratory and it could not forcefully be confiscated from him.

His ethnographic artifacts, photo albums, original sculptures and paintings — they all complement each other, into one uniform organic wholeness. When looking at his sculpture compositions made during the last few years, when he tries to recreate characteristic Ukrainian types, their similarity to creations of folk artists comes to mind. His technique of sculpting, his idea of form, even when applying such details as eyebrows, lips, etc. His paintings are full of folk legends and mythology, where problems of existence are projected in a philosophic symbolic plan.

Honchar's art convincingly underscores the fact that folk art is the basis of the development of professional art. He created his own style in sculpture and painting, exhibiting a laconic form, decorativeness, well-roundedness, understanding of the world and romance.

As a collector of folk treasures, and as an artist Ivan Honchar expresses his uniqueness. Although we have many talented artists and judges of folk art, there is only one Honchar. He has something which differentiates him from others, maybe his dedication, sense of goal and faith in what he believes which helped him overcome all obstacles.

Ivan Honchar was a steadfast democrat in his belief and personality and he did not believe that art belonged only to a select group of people. National and spiritual rebirth was everyone's right — and not for a select few. He did everything in his power to raise the cultural level of our people, to reawaken and activate their spiritual being and national pride. This he did throughout his life, not only during those times when it was legal and safe to do.

Ivan Honchar loved and understood folk culture in all its phases. He was one of the initiators of the Kyiv rebirth of folk customs during the holidays. For example — carols, shchedrivky, spring songs, Kupala, etc. In his museum, even in the 1960's, he organized caroling groups which visited the residents of Kyiv, greeting them with the New Year and birth of Christ. I remember in spring of 1969 a group of Kyiv youths gathered near his house and he himself helped us dress in folk costumes which he loaned from his valuable collection. That was the birth of the now famous Homin choir.

Ukrainian folk art was Ivan Honchar's life, always surrounded by people, in the midst of our social and cultural activities. He was often seen at various exhibits,

museums, folk holidays, concerts, during conventions of RUKH, Shevchenko Society, etc. No one visited the Museum of Folk Architecture and Art as often as Ivan Honchar did. In fact, he was one of the initiators of the Association to Safeguard Relics of History and Culture, and also our museum. Unfortunately, not many people know about this since later on he was distanced from actively participating in the work of the Association.

Almost until his death Ivan Makarovych worked, organizing his album of the kozak era in history, rushing with this project since he may have felt his near end. He also had a diary which he continued from his youth. A few days before his death when I visited him in the hos-

pital he carefully listened to my tales of my expedition in Zakarpattia, asked if the choir "Homin" was still active, and on a chair was his diary with the last entry dated June 2, 1993. On June 18, 1993 Ivan Honchar was gone. He is buried in the Bajkovyj cemetery near Ivan Svitlychny, Ivan Mykolajczuk. Three great Ivans, great sons of Ukraine, are buried here. May memories of them last forever!

It is our great responsibility to realize his dream — to organize his museum the way he hoped it to be — this will be a unique relic of our culture and our national spirit for all eternity.

OXANA NAROZNIAK — A REMARKABLE UKRAINIAN SCULPTOR FROM BRAZIL

"In sculpture you have to have unity — it's like music."

*Oxana Narozniak's bronze masks.
Photo courtesy Oxana Narozniak.*

Oxana Narozniak is no stranger to New York — over the years her bronze sculptures have been featured at a number of well-known galleries, and the Ukrainian Institute of America. From October 4 through 22, 1993, five of her sculptures were exhibited at the Japan Airlines Gallery on Fifth Avenue, along with the contemporary oil paintings of a fellow artist, Giuseppe Irlandini.

Ms. Narozniak was born in Germany and was raised in a small village near Parana, Brazil. She, her two brothers and her parents spoke only Ukrainian at home in order to preserve their sense of Ukrainian identity. They were the only Ukrainian family in that village, and

HALYNA KUZYSZYN

only at the age of 16 did she meet other Ukrainians in Curitiba.

At 19, she came to America to study art. Her studies took her to various schools in New York, Michigan and Hawaii. She received her Bachelor of Arts degree from Wayne State University in 1972.

Since then she has devoted her time to creating bronze sculptures which she exhibits in the United States and Brazil. Bronze, according to Ms. Narozniak, is a material she likes to work with because of its lasting quality. The bronze sculptures are somewhat vulnerable, but Ms. Narozniak feels "aren't we all vulnerable?"

She herself does not do the actual pouring of the bronze, but only directs the process, doing any retouching herself, so that she can control the final appearance of the piece. "Every sculpture has to be exactly to the way I want it; I am very particular about this."

Ms. Narozniak knows the insides of the art world and is considered an eminent sculptor in Brazil as well as in the United States. Her sculptures were exhibited in many well-known art galleries in Brazil, the most prestigious being the Museum of Art in Sao Paulo. Her craft requires much time and financial backing. There are still many galleries where she would like to have sculptures exhibited, but galleries want to be sure that the works will sell, otherwise they are not willing to exhibit an artist's works, even a very talented one.

She is known in Brazil only as Oxana and has an impressive portfolio of her early and recent works, as well as numerous articles and reviews about her sculptures. Most of the articles are in Portuguese, some are in English, Ukrainian and Japanese.

Art Speak, the prestigious arts magazine in New York, featured a review of her bronzes in their March, 1993 issue, during her exhibit at Varig Air Lines (March 2-12). The author of the article wrote: "New York is fortunate to have an exhibition by two experienced artists from Brazil (Narozniak and Irlandini) who are significant to the art scene in that country." Ms. Narozniak has received offers to exhibit in France, Italy and Germany, but the costs of such ventures are very high. "It's easy to talk about doing such exhibits," Ms. Narozniak explains. "But the cost of renting space in galleries as well as transportation costs for the bronzes are not affordable."

Ms. Narozniak's sculptures are predominantly of the female form, although she is also working on bronze masks. "The primary overall form is a triangle," she explains, "and then you have to harmonize the planes and minimize the visual cliffs." She continues by saying that negative space is critical in her bronzes, since it gives more meaning to each composition. The bronzes are not a result of her emotional state, just simply a geometric abstraction of the figure. Ms. Narozniak feels

sculpture, more so than any other art form, offers endless creative possibilities. "However," she says, "in sculpture you have to have unity — it's like music."

Common artistic themes like motherhood, young lovers or "the little girl with a cat," she feels, do not excite her. She searches for the forms that can be created from triangles, and depicts these forms in various positions. Ms. Narozniak emphasizes that it's "the overall movement," which is the driving force in her creation of bronzes.

The bas relief masks of Egyptian characters, which she is working on, have strongly defined features, unlike her sculpture, where the focal point is the form. Perhaps the strongest features of the masks are their eyes, which Ms. Narozniak's friend and fellow artist Giuseppe Irlandini describes as "headlights of a car."

Although not many from our Ukrainian community came to see Ms. Narozniak's exhibit, she wants to come back to New York with her bronzes in the near future. When exactly, cannot be determined, until the sculptor will be able to collect more funds to exhibit her art. In the words of Ms. Narozniak, "it's a life plan."

One of Narozniak's female form bronzes, on display at Japan Airlines Gallery in New York City.

Photos by H. Kuzyszyn.

CHRYSTYNA PROKOPOVYCH — CURATOR OF THE UKRAINIAN HERITAGE STUDIES CENTER AT MANOR JUNIOR COLLEGE

HALYNA KUZYSZYN

As the newly appointed curator of the Ukrainian Heritage Studies Center, Chrystyna Prokopovych has one clear goal in mind — to make both the Ukrainian and non-Ukrainian communities aware of the Center, and to encourage as many educators and organizations as possible to come visit its museum.

Manor Junior College was founded in 1947 by the Basilian Sisters. The Ukrainian Heritage Studies Center at Manor Junior College in Jenkintown, Pennsylvania, was founded in 1976 by Christine Izak. She and other organizers were interested in promoting Ukrainian culture, spiritual values and to stimulate community life. The Center itself consists of four branches: the folk art museum, Ukrainian library, Ukrainian archives and a series of Ukrainian academic programs.

Ms. Prokopovych is in charge of the folk art collection started by Christine Izak, who is still at the Center on a consulting basis. Ms. Izak has helped the Center receive grants, which promoted many artists in creating their art works. Ms. Prokopovych feels that Ms. Izak has done a tremendous service to the Center and that she "put all her love of Ukraine in this place."

Ms. Prokopovych also arranges workshops at the Center in Ukrainian crafts (non-credit courses) and Ukrainian language and history courses (for credit). Some of the non-credit workshops offered are: gerdan

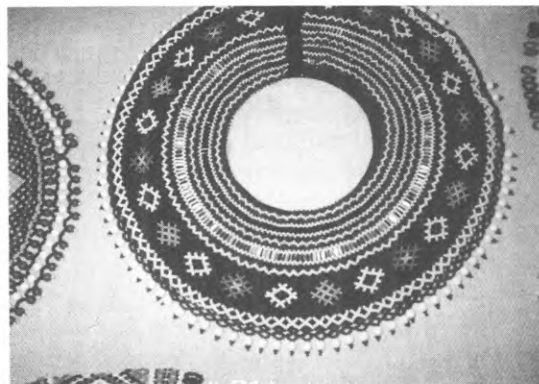
A Hutsul mannequin, wearing the traditional Hutsul outfit.

Photos courtesy of Chrystyna Prokopovych.

making, pysanky, embroidery, weaving and pottery/ceramics.

The folk art museum collection is exhibited in two rooms: one section dealing with almost every aspect of the Hutsul region, a sampling of objects from other parts of Ukraine, a map of various pysanky designs and folk costumes, a collection from Boykivshchyna (thanks to the Boykivshchyna Society) and many Ukrainian musical instruments donated by Mr. Walter Pelensky.

Ms. Prokopovych has taught Ukrainian culture and language (on a volunteer basis) in the Philadelphia public schools. "It was such an exciting project," she says of her experience teaching Ukrainian language to gifted children. She has also taught at the Ukrainian Saturday school where she says the Ukrainian culture course she teaches to 6th and 7th graders, "gets them (the students) very interested in learning more about being Ukrainian." Ms. Prokopovych says she loves "just about everything" that comes with teaching. But most of all, she loves teaching young children that being Ukrainian "is something that makes them very special." By promoting the Ukrainian Heritage Studies Center, Ms. Prokopovych feels children can actually see the different aspects of Ukrainian culture on display. "Sometimes children don't really appreciate it as much," she says, "until they see it at the museum."

A gerdan display, by Anna Halamay.

Ms. Prokopovych remembers her school days when people labeled Ukrainians as Russians, and believes that society today is much more aware of what being Ukrainian means. Some of Manor Junior's professors bring their classes to see the Center. One class was given the assignment to choose some display and research it. The next step was to write an essay on how that object fit into society in general.

Pysanky exhibit.

The Ukrainian Heritage Studies Center at Manor Junior College depends on donations and is open from 9 AM to 1 PM, Monday through Friday, or by appointment. For more information contact Manor Junior College at (215) 885-2360.

Ms. Prokopovych is determined to raise the general awareness of the richness of our culture. She feels that appreciation for Ukrainian culture begin in the home, and that we can instill a love for it "by teaching our children — we can't let them forget!"

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ПИРІЖКИ З ПОВИДЛОМ АБО РОЖЕЮ

- 1 1/2 коробки сухих дріжджів**
- 3 1/2 ложечки цукру**
- 1/2 фунта масла або маргарини**
- 1/2 фунта "кріско"**
- 6 жовтків**
- 2 баньки (14-унцові) конденсованого молока**
- 2 — 3 конверти ванільового цукру**
- 4 ложечки порошку до печення**
- 6 горняток борошна (муки)**

Дріжджі змішати з цукром. Замісити тісто з усіх складників і вкласти на ніч до холодильника. На другий день вийняти і як тісто трохи зм'якне, розкачувати на стільниці, посипаній цукром з борошном — трохи грубше як на вареники. Вирізувати формочкою палянички і начинювати повидлом або рожею. Заліплювати як вареники (два рази) і пекти на натовщеному листі при температурі 350° до зарум'янення.

КОРЖ З ВИШНЯМИ

- 1/2 фунта масла або маргарини**
- 5 жовтків**
- 1 горнятко цукру**
- 1 порошок до печення (або 2 ложечки)**
- 2 1/4 горнятка борошна (муки)**
- 2 ложки какао**
- 1 слоїк (12-унцовий) морелевої мармеляди (apricot butter)**
- 1 банька вишень (як на "пай")**

Втерти масло з цукром, вбивати по одному жовтку і далі втирати. Додати борошно, порошок до печення і замісити тісто, яке повинно бути досить вільне. Поділити тісто на три частини. Одну вкласти до морозильника, до другої додати какао і замісити, а третю накласти на дно натовщеної форми 9 x 14 інчів. На нього накласти морелеву мармеляду і тісто з какао. На те тісто — варення з вишень, зовсім відціджене. Заморожене тісто втерти на грубій тертці, на вишні.

Пекти 40 хвилин в печі при температурі 350°, щоб верх коржа зарум'янився.

МЕДЯНИЧКИ

- 2 горнятка борошна (муки)**
- 1/2 горнятка цукру**
- 1/2 горнятка теплого меду**
- 1 ціле яйце**
- по 1/2 ложечки цинamonу і гвоздиків (cloves)**
- 1 ложечка соди**
- 1 ложечка порошку до печення**
- 1 купчаста ложка масла мигдаль (без лушпинки)**

Всипати борошно на стільницю і зробити ямку, де влити теплий мед і мішати ножем кілька хвилин. Додати масло і цукор і змішати з яйцем. Додати коріння, соду, порошок до печення і все разом замісити. Розкачати і вирізувати малі тістечка товщиною 1/2 інча, мастити розколюченим яйцем і втиснути по півмигдалю в кожне тістечко. Класти тістечка на натовщений лист.

Пекти 15 — 20 хвилин при температурі 350°.

ТОРТ ФЕДОРА (НЕ ПЕЧЕНИЙ)

- 1-ша маса: 1/2 фунта масла**
- 1/2 фунта шоколяду (semisweet)**
- 1 ложка рому**
- 1 ложка коньяку**

Шоколад розтопити в горішній частині подвійного посуду (double boiler). Коли трохи простигне, вбити з маслом і додати коньяк. Поділити на дві частини.

- 2-га маса: 1/4 фунта пареного і змеленого мигдалю**
- 1/2 фунта цукру**
- 3 ложки вершків (heavy cream)**
- 1/2 ложечки ванільового екстракту**

Добре вимішати мигдаль з цукром і вершками. На круглий андрут накласти половину шоколядової маси, на яку накласти масу з мигдалю і знову шоколядову масу. Вкласти до холодильника.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ОГАЙО

ХРОНІКА ЗА 1992 РІК

Відділ	Місцевість	Голова
7-ий	Акрон	Орися Цирик
8-ий	Парма	Марта Боднар
12-ий	Парма	Дора Сторожинська
33-ий	Парма	Ольга Дем'янчук
69-ий	Льорейн	Тетяна Сілецька
116-ий	Ірі, Па	Дарія МекКей

Головою Округної Управи є Іванна Шкарупа. Округа налічує 212 членок. З нагоди загальних зборів відділів голова Округи відвідала 5 відділів, а один раз репрезентувала її друга заступниця голови. У звітному році два Відділи Округи відзначили свої ювілеї: 12-ий — 25-ліття, а 33-й — 40-ліття. Голова Округи передала привіти і грамоти від Головної Управи СУА і вітала святочним словом ці відділи в імені Округної Управи. Голова була присутня на всіх засіданнях Головної Управи СУА з головами округ, була у делегації СУА на VI Конгресі СФУЖО. У громаді Клівленду — Парма репрезентувала СУА на полуденку з амбасадором д-ром О. Білорусом, де склала привіт від Округи СУА Огайо і розповіла про цілі та працю СУА, взяла участь у пресовій конференції і прийнятті залоги літака "Мрія" у Колумбус, Огайо (14 серпня).

Округа була спонсором конференції фінансової і пресової референтур з участю референток від Головної Управи СУА. Панелістками пресової конференції були Надія Дейчаківська (референтка зовнішніх зв'язків Округи) і Едіта Морозинська (пресова референтка Округи), модератором — Христя Навроцька (пресова референтка Головної Управи СУА). Фінансову сесію провадила Марта Данилюк, фінансова секретарка Головної Управи СУА.

Округний з'їзд відбувся 7 березня, на якому перевибрано майже таку ж управу, яка була попередньої каденції. На з'їзді виступила з коротким словом проф. медицини Тетяна Мостова з Києва, член СУ, яка розповіла про працю організації Союз-Чорнобиль. З'їзд відвідала також делегація уряду України на чолі з міністром освіти д-ром Петром Таланчуком, представниками від Національного банку і профспілок.

При Округній Управі діють дві комісії: "Мережа дії" зовнішніх зв'язків і музейно-мистецький комітет "Українська спадщина". "Мережа дії", до якої належить коло десяти осіб, пильно слідує в американській пресі за всіма справами, що стосуються України і тепер провадить кампанію писання листів. У течці референтки зовнішніх зв'язків Округи зберігаються копії всієї цієї кореспонденції, як і копії опублікованих листів з американської і української (в Україні) преси. Референтка дала інтерв'ю для клівлендського журналу "Авенюс" про "Великодні традиції і звичаї", що було поміщене з багатьма кольоровими фотографіями, включно з обкладинкою, у квітневому числі.

Комітет "Українська спадщина" (головою була Олена Мартинюк) гостив мистецтвознавця-етнографа Раїсу Чугай

зі Львова, яка виступила з доповіддю "Як зберегти чистоту української вишивки". Крім цього, Р. Чугай послужила цінними порадами у справах народної збірки 33-го Відділу і місцевого Українського Музею-Архіву.

Округа спонсорувала такі імпрези: у січні — зустріч громадськості з кореспондентом "Літературної України" Сергієм Козаком, у березні — "Свято героїні" спільно з ОЖ ОЧСУ і УЗХ, присвячене пам'яті Олени Теліги, у травні — зустріч з Миколою Дейчаківським, який говорив на тему "Півтора року в Україні", у жовтні — зустріч з дентистами докторами Я. Мігайчуком і Дж. Куликом на тему "З мрією в Україну".

ПРАЦЯ ПО ВІДДІЛАХ

7-ий ВІДДІЛ. Січень — сходи управи, під час яких опрацьовано плян праці на 1992 рік. Родинна різдвяна зустріч. Грудень — загальні збори Відділу з вибором нової управи.

Під час року Відділ відбув шість ширших сходин і влаштував "Свято державности" для громади.

8-ий ВІДДІЛ. 26 січня — загальні збори. Лютий — на сходинах з доповіддю "Здоров'я жінки" виступила медсестра з Юніверситі госпіталс. Березень — членки взяли участь в округному з'їзді. Квітень — купили і післали Ользі Тритяк — виховній референтці Головної Управи 6 дитячих книжок на виставку "Дитяча українська література в діаспорі". Травень — брали участь в округній конференції. Червень — дитяча забава разом з ляльковим театром, буфетом, іграми. Липень — продали льотерійних квитків на 80 дол. для виставки дитячої літератури в діаспорі; членки пожертвували печиво на пікнік для залоги літака "Мрія". Листопад — брали участь у передріздвяному базарі при школі св. Йосафата; зібрали одяг і забавки для новоприбулих родин з України. Грудень — різдвяна зустріч у ресторані "Піппераде"; загальні збори.

12-ий ВІДДІЛ. 10 січня — замість сходин членки Відділу зустрілися з журналістом з України Сергієм Козаком. 16 січня — сходи комітету для відзначення 25-ліття Відділу. 2 лютого — загальні збори Відділу. 15 лютого — "Полтавський вечір". 7 березня — Відділ взяв участь в округному з'їзді. 14 березня — ширші сходи. Після сходин Відділ спонсорув зустріч громади з юристкою з Закарпаття Тетяною Логойдою. 22 березня — святкування 25-ліття Відділу з участю піяніста А. Слободяника. 31 березня — звітні сходи з приводу святкування 25-ліття Відділу, призначено 2,000 дол. на Медичний фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. 10 квітня — сходи Відділу для обговорення пропозицій Головної Управи. 17 травня — сходи Відділу. Доповідь през. Ліги Голосуючих Жінок в Каягога Кавнті Доналін Подуска на тему "Важливість голосування жінок". 30 травня — членки взяли участь в фінансовій і пресовій конференції Округи. В панелі преси доповідали дві членки — Едіта Морозинська і Надія Дейчаківська. 12 червня — сходи Відділу та звітування про фінансову і пресову конференцію Округи. Липень-серпень — членки відвідали Україну. 27 серпня — сходи експедиції. 11 вересня — сходи Відділу, короткий діалог про поїздку в Україну. 23 жовтня — замість сходин Відділ включився в успішне проведення доповіді д-рів Мігайчука і Кулика, які старалися ввести модерне устаткування та лікування в містах України. 13 листопада — сходи

Відділу, на яких обговорено передріздвяні базари. Короткі доповіді виголосили Люба Цегельська про інформатику і Дарія Городиська про конгрес СФУЖО. 21 листопада — передріздвяний базар при школі св. Йосафата. 6 грудня — Відділ взяв участь у різдвяному базарі СУА. 13 грудня — звітні сходи про відбуті базари.

Відділ був спонсором курсів української мови для дорослих. Утримує дитячий садочок-класи 2 рази на тиждень. Передплачує журнал "Наше Життя" для Союзу Українок у Києві. Висилає пачки для потребуючих родин у Києві. Подарував дві тасьми для навчання української мови місцевій бібліотеці. Утримує одну стипендістку в Південній Америці. Відділ приділив на різні добродійні цілі 976 дол. Надя Дейчаківська веде референтуру зовнішніх зв'язків і її "Мережу дії".

33-й ВІДДІЛ. 12 січня — різдвяна зустріч з традиційним засвічуванням свічок і відповідною програмою. 2 лютого — загальні збори. 23 лютого — "Запусти" — розповідь Ірини Кашубинської про звичаї на "Запусти" і весела програма. 29 березня — доповідь д-ра Тетяни Мостової з Києва. 3 квітня — виховна референтка вислала 17 дитячих книжок на виставку "Дитячої літератури діаспори" в Києві і Львові. 17 квітня — проведено збірку під церквами на "Писанку бідним дітям". 27 квітня — вислано 180 листів до президента Дж. Буша, сенаторів Нана і Люгера, щоб Америка підтримувала фінансово не лише Росію, але і Україну та щоб президент Дж. Буш прийняв з такими самими почестями президента України Л. Кравчука, як і президента Росії Б. Єльцина. 17 травня — сходи, присвячені Дню Матері. Розповідь культосвітньої референтки Люби Боднар про Зелені Свята і "Силу молитви" (опис чуда в Люрді — Алексія Каррела). 28 червня — програма присвячена Дню Батька — рецитация Ірини Дубас "Старший пан". 2 серпня — пікнік. Про враження від подорожі в Україну розповіла голова Ольга Дем'янчук. 27 вересня — відео зі святкувань першої річниці незалежності України та 50-ліття УПА в Києві висвітлила Олена Мовчан. 25 жовтня — святкування 40-ліття Відділу. 1 листопада — референтка народного мистецтва і музею вислала 500 святкових карток до Челябінська для Товариства української мови в цьому сибірському місті. 8 листопада — реферат, присвячений Ользі Кобилянській, виголосила Ольга Дем'янчук. 8 грудня — відбувся різдвяний базар.

Відділ має 74 членки. Відбув 9 засідань управи і 6 ширших сходів. Передплачує "Наше Життя" для Союзу Українок в Києві. Вислав 80 пачок з одягом, а саме: 43 — до Польщі, 20 — до сиротинця в Севастополі, 14 — до Союзу Українок у Варшаві, 3 — до Києва. Членки відвідували хворих. Люба Мичковська провадить "Гурток книголюбів". Світличкою при Відділі опікується Марія Футей-Юрків. Ірина Кашубинська, референтка народного мистецтва і музею, влаштувала в габльотці кредитівки у Пармі 4 виставки: великодню, гуцульське весілля, кераміка Косівщини і разом зі Стефанією Цегельською — різдвяну виставку народного мистецтва під час міжнародного фестивалю у Ст. Пітерсбурзі на Фльориді. Членки належать до "Мережі дії" при окрузі і писали до американського Уряду, сенаторів і конгресменів в обороні України та до преси, спростовуючи ворожі інформації. Виділено з каси: 4,208 дол. на 24 стипендії (реф. Іванка Вовк), 2,610 дол. — на Суспільну опіку (реф. Дарія Говикович), 335 дол. — на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, 330 дол. — на СФУЖО, 150 дол. — на Фонд Репрезентації, 150 дол. — на

Український Музей в Нью-Йорку, 100 дол. — на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

69-ий ВІДДІЛ налічує 14 членок. Відбув два рази ширші сходи. Чотири членки їздили в Україну. Для придбання грошей членки пекли і продавали солодке, а також і каву кожної неділі після Служби Божої. Перед Різдом і Великоднем членки пекли і продавали святочне печиво. Прихід з різдвяної коляди вислано до централі СУА на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Т. Сілецька вела курс писання писанок в американській школі. М. Пашин приготувала дітей до виступу під час щорічного міжнародного фестивалю в Лорейні, провадить танцювальну групу (понад 25 років). Відділ зорганізував зустріч з громадською проф. д-р Тетяни Мостової, през. неврологічного дослідного інституту у Києві. Дохід з виступу передано д-р Т. Мостовій на допомогу в її праці в інституті.

116-ий ВІДДІЛ. 4 січня — учні української школи ходили колядувати. 10 січня — ширші сходи Відділу. 18 січня — "Щедрий Вечір" — спільна традиційна вечеря для членок, родин і запрошених гостей. Прийшла велика група новоприбулих українців, всіх разом було коло 100 осіб. Танцюристи виконали зимову сценку, декламували вірш "Слава нашій Україні" і колядували. Вечір пройшов під гаслом незалежної вільної України. Місцеві газета і телевізія повідомили про нашу імпрезу. 9 лютого — загальні збори. 3 березня — сходи управи. 7 березня — окружний з'їзд. Відділ вислав 3 делегатки: Д. МекКей, О. Свистун, О. Дейл. 19 березня — ширші сходи Відділу (була присутня гість — нова членка Ліз Келлі). 21 березня — Шевченківське свято — виступ школярів і спільна вечеря. 4 і 5 квітня — показ писання писанок і курс писання писанок у крамниці східних килимів у Фейрвю. Продаж наших товарів, писанок і бабок. Виставка писанок тривала один місяць. 23 квітня — ширші сходи Відділу. 9 травня — міжнародний баль. Відділ прибрав стіл на тему "Дорога до незалежності — слава незалежній Україні!". 14 травня - ширші сходи Відділу. 30 травня — окружна конференція у Клівленді. 14 червня — День Української Спадщини, виступи мистецьких груп і одиниць, виставка про Україну і українців, мистецькі виставки, продаж різних товарів, українська кухня. Дохід призначений на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Було понад 1000 учасників. 15 липня — пікнік для членок. 15 вересня і 10 листопада — ширші сходи Відділу. 19 листопада — виступ фолкльорного ансамблю "Обереги" зі Львова у концертній залі Мерсігурсст коледж. 21 листопада — святочний міжнародний базар Ірі Філармонії. Відділ мав станок. Виступала танцювальна група "Золоте колосся". 23 листопада — фестиваль ялинок під зарядом жіночої групи при шпиталі св. Вінсента. Відділ прибрав ялинку п. н. "Ялинка бабусі" традиційними українськими прикрасами. 6 грудня — гостина св. Миколая. Школярі приготували виступ, Миколай роздав дарунки, а відтак відбулася спільна вечеря. 31 грудня — "Перша ніч Ірі" — величава спільна зустріч Нового року. Танцювальна група "Золоте колосся" і учні української школи приготували гарну програму народних танців, коляд і щедрівок.

Відділ провадить в Ірі українську школу і танцювальну групу "Золоте колосся". Заняття відбуваються під час шкільного року. Танцюристи виступають на фестивалях, імпрезах клубів і у старечих домах. Під час року членки сходилися варити вареники, приготували страви на День Української Спадщини, виробляли пам'яткові речі (сувеніри) і прикраси на ялинку.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

ВІД 1 СЕРПНЯ ДО 26 ЖОВТНЯ 1993 Р.

ІЗ ЛИСТІВ СТИПЕНДІЯТОК

Вероніка Киняр
Veronica Keinher

Беатріз Будник
Beatriz Budnik

"...З Божою допомогою я закінчила курс історії. Зі щирого серця дякую Вам та моєму добродієві Миронові Барабахові, що дали мені нагоду вчитися. Я тепер працюю, викладаю під час тижня. Суботами катехизую українських дітей. Дуже приємно з ними працювати."

Вероніка Киняр, Гуараправа, Бразилія.

Від 1987 року до закінчення студій в 1992 році її спонсором був Мирон Барабах.

Ми гратуємо добродієві та дякуємо за опіку над Веронікою.

Беатріз Будник народилася в Мафрі, Санта Катарина, Бразилія. Вона стала стипендіаткою СУА в 1987 році. З допомогою своєї спонсорки Наталії Татунчак з Філядельфії, членки 43-го Відділу СУА, в 1988 році закінчила учительський семінар. Здавши вступні іспити, поступила на студії португальської літератури в Мафрі університеті (Faculdade de Ciencias e Letras de Mafra), які закінчила з успіхом в 1992 році. Ми радіємо її успіхам та гратуємо їй і Н. Татунчак, яка постійно опікується двома стипендіатками. Ось уривок з листа від Беатрізи: "...Повідомляю Вас, що я закінчила шкільний рік та завершила свої студії. Тепер залишилося мені щиро подякувати Вам та моїй добродійці за це велике добро, що Ви мені зробили. Без Вашої помочі я б не могла закінчити студій. Бажаю Вам добра, здоров'я та ласк від маленького Ісуса!"

5,000.00 дол. — Стефан і Володимира Сливоцькі (64);
800.00 дол. — д-р Юрій Савицький, Конн;
790.00 дол. — Павла Лодинська (66);
750.00 дол. — Українська Національна Кредитівка, Монт-реаль (БУК);
710.00 дол. — д-р Микола Гнатик (102);
700.00 дол. — Анна Скібицька, Виск;
600.00 дол. — Олександр й Ірена Ховайли (62);
520.00 дол. — Олена Папіж (81);
по 500.00 дол. — д-р Оксана Фольварків (74), Микола і Катерина Сенчишаки (22);
468.00 дол. — 92-ий Відділ СУА;
по 450.00 дол. — Metro M. Chrepta (4), Nicholas & Anna Murgul (66);
410.00 дол. — 33-ий Відділ СУА;
400.00 дол. — 102-ий Відділ СУА;
350.00 дол. — St. Michaels Immaculate Conception, СТ;
315.00 дол. — 99-ий Відділ СУА;
310.00 дол. — д-р Стефан Стецура (33);
по 300.00 дол. — Степан і Надія Гробельські, Н.-Й, д-р Н. Теревус Кмета, Н.-Й, Стефан Стадник (29), 32-ий Відділ СУА;
275.00 дол. — 67-ий Відділ СУА;
по 250.00 дол. — Анна М. Андрюк, Н.-Й, Зеновія Воробець (28), Петро і Людмила Дармограї, Н.-Дж., Наталія Григорчук (29), Роман Колтунюк, Кол., Люба Онуферко, Пенн., Пилип Сотник, Миш., Ліга Українських Католицьких Жінок, Канада (БУК), 53-ий Відділ СУА, 115-ий Відділ СУА;
по 200.00 дол. — Дана Дика (29), Ірена Гаврик (29), Дмитро Кецман (9), Орест і Марія Коропеї, Кон., Михайло і

Параска Мельники (9), Галя Стефанів (29), Лідія Ткачук (29), Рома Шуган (83), Юрій і Оріся Яцусі (98), 74-ий Відділ СУА, 98-ий Відділ СУА, 118-ий Відділ СУА.

по 188.65. дол. — Марія Гладка, Канада (БУК), Український клуб "Тризуб", Канада (БУК);

по 160.00 дол. — Іван Вовк (33), Стефанія Городиська (33);

по 150.00 дол. — Богдан і Софія Дусанівські (49), Ярослав і Катерина Степанківи, Конн.;

130.00 дол. — Ярослав і Богдана Бігуни (29);

120.00 дол. — Марія Дозорська, Аріз.;

110.00 дол. — Thomas E. & Odarka Polanskyj Stockert (86);

по 100.00 дол. — Олександр і Павлина Благітки, Н.-Дж., Надія Іванчук (56), Едвард і Дарія Жарські, Фл., Має Карбонік (108), Ada Kulyk, DC., Микола Мілянчик (93), Гнат і Оріся Стефаніві (86);

63.00 дол. — Рената Бігун, Кал.;

58.00 дол. — Бернад і Анна Кравчуки (86);

по 50.00 дол. — Марта Андріюк, Кон., д-р Роман Білак (47), Мирон і Зеновія Бураки (28), Міра Залуцька (78), Олександр Лісевич (28), John & Doreen Rudan (86), Dr. Jerry Tustaniwskyj, CA.;

по 25.00 дол. — Марія Храплива (28), Ukrainian American Veterans Post 23, N.Y.;

по 20.00 дол. — Любомира Мокей (99), 91-ий Відділ СУА;

по 10.00 дол. — Mykola & Marion Holinaty, N.J., Helen Kugler, IL., Анна Макух, Кал.;

МЕДИЧНИЙ ФОНД ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ

Подаємо пожертви з різних нагод за жовтень 1993 р.
47-ий Відділ (Рочестер) — 264 дол., поміч двом "бабусям" і покриття адміністративних видатків.

1,000 дол. — Students of Mercyhurst Preparatory School (через 116-ий Відділ); **по 500 дол.** — 32-ий, 36-ий і 85-ий Відділи; **100 дол.** — Борис Галаган.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У світлу пам'ять **бл. п. Володимира Мартинця**, чоловіка нашої членки, через 28-ий Відділ СУА на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля **25.00 дол.** зложили **Олесь і Марійка Мотелі**. Родині висловлюємо щирі співчуття.

На нев'янучий вінок на свіжу могилу **бл. п. д-ра Романа Кравчука**, чоловіка нашої членки Наталії Кравчук,

через 28-ий Відділ СУА на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля складають: **50.00 дол.** — Наталія Кравчук (дружина); **25.00 дол.** — Зеновія Бурачок; **20.00 дол.** — Зеновія Воробець; **по 10.00 дол.** — Люба Турянська, Євгенія Шпирка, Леся Падковська, Наталія Загайкевич. Разом **135.00 дол.** Дружині висловлюємо щирі співчуття.

У пам'ять моєї дружини **бл. п. Софії Новак**, членки 36-го Відділу СУА в Чикаго, складаю **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Петро Новак.

У першу річницю з дня смерті нашої любі свахи **Стефанії Богославець** і в сороковий день з дня смерті **бл. п. інж. О. Нички**, у світлу їх пам'ять жертвуємо **30.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Родинам — наші найщиріші співчуття!

Андрій і Катерина Буки.

ПОДЯКА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

Щиро дякуємо всім жертводавцям — громадянам, членам СУА, які підтримують фонди, створені при Суспільній опіці, особливо Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля та Фонд Суспільної опіки.

Щиро дякуємо за пожертви, переслані з різних нагод, які поміщуємо щомісяця в журналі "Наше Життя".

При референтурі Суспільної опіки є ще інші ділянки, якими займаються членки комісії Суспільної опіки. Однією з таких ділянок, і то дуже важливою, є поміч нашим потребуючим старшим жінкам — "бабусям", які розкинені по всіх частинах світу, а особливо тепер в Україні. З кожним днем одержуємо нові перевірені адреси з України, часто колишніх союзниць, які напевне були б дуже раді одержати від нас маленький святочний даруночок, наш журнал чи навіть коротенького листа. Варто було б подумати, чи не час зложити пожертву на ту ціль, а це лише 110 дол. річно. За цей скромний даток можна вислати не одній "бабусі" дарунок та уприємнити її самітний час. Віримо, що при вашій

жертвенності зможемо це зробити. Пожертви просимо пересилати до Централі СУА, за що будемо дуже вдячні.

Не забуваємо теж про наших сиріт, незалежно від місця їхнього проживання, завжди стараємося при співпраці членства та жертвенного громадянства допомогти їм. Тому за надіслані пожертви та підтримку фондів Суспільної опіки висловлюємо щире подяку членам СУА, а зокрема належить щира подяка громадянам за їхню жертвенність та довіря до нашої організації. Членству дякуємо за співпрацю і просимо ласково перевіряти та координувати допомогу з референткою суспільної опіки, щоб оминати всякі надуживання нашої допомоги і розділювати та пересилати поміч СУА на перевірені адреси до найбільш потребуючих в Україні чи в інших країнах.

Лідія Черник,
референтка Суспільної опіки СУА

Анна Рак,
скарбничка Суспільної опіки

We are enclosing **\$200.00** to the UNWLA Scholarship Fund in memory of **Mrs. Vira Zobniw and Dr. Joseph Tesluk.**

Orest, Maria, Nadia & Peter Koropey, Granby, CT.

Enclosed is a check in the amount of **\$25.00**. At our last meeting, the members voted to donate the above amount to assist Ukrainian students sponsored by your program. The consensus of opinion of our members is that this is worthwhile cause and should be supported by everyone.

Good luck in your endeavor.

Michael W. Liskiewicz,

Ukrainian American Veterans Post No. 23, Buffalo, New York.

Щиро дякую 99-му Відділові СУА у Вотервліті за відвідування мене в лікарні під час недуги, за дарунок і молитви та Службу Божу в наміренні мого здоров'я.

З вдячності складаю через 99-ий Відділ **20.00 дол.** для сиріт у сиротинці Сестер св. Анни в Бразилії.

Із щирим привітом вдячна **Любомира Мокій**

Пересилаю чек на **1,110.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА, в якому **400.00 дол.** від нашого Відділу на продовження стипендій. Д-р Микола Гнатик робить податкові зів'язки членок 102-го Відділу СУА. Із неприйнятих гонорарів пересилаємо **710.00 дол.** на Стипендійну Акцію СУА через 102-ий Відділ СУА.

Це дійсно добрий приклад до наслідування. Ми вдячні д-рові М. Гнатикові. Бажаємо йому дальших успіхів у чудовій праці для української молоді у світі.

Іванна Головата,
голова 102-го Відділу СУА, Гаммонд Манстер, Індіяна.

Щиро дякуємо

Люба Більовщук,
референтка стипендій.

Орися Яцусь,
скарбничка комісії стипендій СУА.

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

У першу річницю смерти незабутнього чоловіка **бл. п. Василя Мельничина** складаю через 56-ий Відділ СУА у Норт Порті **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Оксана Мельничин.

У пам'ять **Катрусі Сливки з Вориків**, членки 76-го Відділу СУА ім. Наталії Кобринської у Дітройті, **40 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складають

Управа і членки 76-го Відділу.

З НАГОДИ...

З нагоди XXIII Конвенції і 50-ліття журналу "Наше Життя" складаю на Запасний Фонд ім. Олени Лотоцької **50 дол.**

Стефанія Цегельська,
членка 33-го Відділу СУА.

З нагоди шлюбу мого першого внука **д-ра Маркіяна Юрія Кунаша з Ребекою Тересою Березою** 18 вересня 1993 р. і 50-ліття журналу "Наше Життя" пересилаю на Пресовий Фонд журналу **100 дол.**

Марія Кунаш-Юрків,
членка 33-го Відділу СУА.

З нагоди 50-ліття журналу "Наше Життя" складаю **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу. Щастя Вам, Боже!

Анна Макух.

З нагоди 60-літнього ювілею вітаємо Управу і членок 23-го Відділу СУА в Дітройті, бажаємо сил та наснаги до дальшої праці і складаємо **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Управа і членки 5-го Відділу СУА.

З нагоди 60-літнього ювілею 23-го Відділу СУА в Дітройті пересилаємо **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Надя Свистун,
секретарка 23-го Відділу СУА.

З нагоди дня народження дорогої мами **Галини Сиротюк** складають **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

син Євген Сиротюк з родиною.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Романа Данилюка**, чоловіка нашої приятельки Марти, складаємо по **20 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Омеляна Рогожа і Наталка Дума.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Романа Гаєцького**, чоловіка моєї приятельки Олі, складаємо **20 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а горем прибитій Олі висловлюємо глибокі співчуття.

Наталка Дума з родиною.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Романа Гаєцького** складаємо **20 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Омеляна і Роман Рогожі.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Анни Кіржецької**, мами нашої членки Тетяни Ясінської, складаємо **25 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 78-го Відділу.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Василя Притули**, батька нашої членки Христини Кузьмович, складаємо **25 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 78-го Відділу.

У пам'ять **Стефанії Зелик** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" через 28-ий Відділ **15 дол.** зложила

Слава Олесницька.

Замість квітів на могилу **бл. п. Івана Костишина**, чоловіка Катерини Костишин, 54-ий Відділ у Вілмінгтоні, Делавер, пересилає **15 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

У пам'ять **Олександра Нички**, чоловіка нашої членки Іванки, складаємо **10 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Управа і членки 62-го Відділу.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Парані Мельник**, сусідки зі села Конюхів на Стрийщині, складаємо на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" **50 дол.** Чоловікові Михайлові з родиною висловлюємо щирі співчуття.

Михайло і Стефанія Воробці, мама Розалія Рошко, Оксана з родиною, Ольга з родиною.

Замість квітів на свіжу могилу кузинки **бл. п. Стефанії Гувович** складаю на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **50 дол.**

Оксана Колінко.

У пам'ять **Євстахії Шуган і Романа Данилюка** складаю на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" **25 дол.**

Віра Кушнір.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Леонтії Боднарук**, членки 22-го Відділу СУА, на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" по **25 дол.** пересилають

Дарія Дудра та Ірена Лончина.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ірини Петровської** (з дому Возняк), мами нашої довголітньої приятельки Наталії Головінської, складаємо **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Ніна та Іван Куйдичі.

У пам'ять **Михайла Хитрого**, чоловіка покійної Марії, складаю **20 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюю щирі співчуття.

Розалія Бойчук.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Кеті Водрок** складаємо **20 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Марія і Степан Матвійківі.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ірини Щербанюк** складаю **20 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Наталія Крупська.

У пам'ять **Ярослава Заремби**, чоловіка покійної Ольги, складаю **20 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюю сердечне співчуття.

Розалія Бойчук.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

**ДАТКИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
(ВІД 21 СЕРПНЯ ДО 15 ВЕРЕСНЯ 1993 Р.)**

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу моєї приятельки **Стасі Шуган** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею, а чоловікові Степанові та дітям висловлюю глибоке співчуття.

Люба з Гіряків Чолган.

Замість квітів на свіжу могилу дорогої **Євстахії Шуган**, мами моєї довголітньої товаришки Марійки Томоруг, складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Дизя П. Брочинська з родиною.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євстахії Шуган** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Лідія і Орест Білоуси.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євстахії Шуган** складаю **20.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Лідія Гладка.

In memory of the late **Mrs. Eustachia Shuhan** I am donating **\$25.00** to the Ukrainian Museum's Building Fund.

Helene Freedman Blue.

In lieu of flowers I am donating **\$25.00** in memory of the late **Mrs. Eustachia Shuhan** to the Ukrainian Museum's Building Fund.

Beverly G. Schmidt.

In lieu of flowers in memory of **Eustachia Shuhan** I am donating **\$25.00** to the Ukrainian Museum's Building Fund.

Joan Decoursy.

In memory of **Mrs. Eustachia Shuhan** who passed away on September 4, 1993 we are donating **\$35.00** to the Ukrainian Museum's Building Fund.

General Dynamics.

In memory of **Mrs. Eustachia Shuhan** we are donating **\$200.00** to the Ukrainian Museum's Building Fund.

M. P. L. Communications.

In lieu of flowers, in memory of **Mrs. Eustachia Shuhan** we are donating **\$200.00** to the Ukrainian Museum's Building Fund.

Eastman & Eastman Attorneys.

In memory of **Mr. Joseph Smindak**, who during his lifetime made numerous contributions to Ukrainian causes I am donating **\$10.00** to the Ukrainian Museum.

Anne Karpilov.

В пам'ять **бл. п. Зенона Фещака** складаємо **100.00 дол.** на розбудову Українського Музею. Нехай його пам'ять вічно живе в рядах прихильників Українського Музею.

Членки куреня "Перші стежі".

Замість квітів на могилу **бл. п. Зенона Фещака**, нашого дорогого приятеля і знайомого, складаємо **50.00 дол.** на Український Музей в Нью-Йорку.

Володимир та Ірена Медухи.

Замість квітів на могилу **бл. п. Зенона Фещака** складаємо **50.00 дол.** на потреби Українського Музею, а родині висловлюємо глибоке співчуття.

Тит і Софія Геврики.

In lieu of flowers in memory of **Mr. Zenon Feszczak** we are donating **\$50.00** to the Ukrainian Museum in New York.

Philadelphia Maritime Museum.

Замість квітів у пам'ять **Марії Васишин** та **Ірини Залуцької** складаю **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Михайло Васишин.

In lieu of flowers in memory of **Mrs. Eustachia Shuhan** I am donating **\$25.00** to the Ukrainian Museum's Building Fund.

Ramona Maysonet.

У світлу пам'ять **мґра Мирослава Субтельного** через 43-й Відділ СУА зібрано **365 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

У пам'ять приятеля **бл. п. Андрія Іваніва** складаємо **20 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, а дружині Наталії, голові Українського Золотого Хреста, висловлюємо щире співчуття.

Євстахія і Ярослав Струтинські.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять **Євстахії Шуган** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" членки 64-го Відділу зложили: **30 дол.** — Оксана Рак; **25 дол.** — Люба Раковська; **по 20 дол.** — Христя Навроцька, Марія Палідвор, Люба Артимишин; **по 10 дол.** — Оксана Щурова, Ніна Самокіш. **Разом: 135 дол.**

Замість квітів на могилу **бл. п. Єви Нагорної**, сестри нашої членки Юлії Вишневської, яка померла у Казахстані,

складаємо **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 93-го Відділу.

Замість квітів на свіжу могилу Почесної членки СУА **Катерини Мураль** складаємо **150.00 дол.** на 100-тисячний Фонд ім. Олени Лотоцької. Родині покійної висловлюємо щирі співчуття.

33-й Відділ, Парма, Огайо

НАШИМ ДІТЯМ

ЙОСИП СТРУЦЮК

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

Хай за вікном
Хуртеча злиться,
А нам співати і радіти.
Горить ялинка у світлиці —
З Різдвом Христовим,
Любі діти!

Дніпро обняв
Дзвінки Карпати,
А в хаті вже — кутя і сіно.
Дозвольте заколядувати:
— З Різдвом Христовим,
Україно!

ОЛЯ ГАЄЦЬКА

ОЛЕСЕВІ ТУРБОТИ

Родина Косенків проживає на передмісті Києва. Брунатні стіни невеличкого будинку ховаються за гарними широколистими каштанами, що на весні розквітають розкішними білими квітами, а влітку охороняють від спеки.

Олесь приходить зі школи, вступаючи по дорозі по малу сестричку Машу, якою мусить опікуватися, поки не повернуться з праці батьки. Мама приходить досить пізно, бо мусить в черзі "вистоювати", як вона каже, хліб, молоко та інші продукти. Тато відпочиває, стомлений працею на фабриці, й тільки час від часу можна почути його голос зі сусідньої кімнати:

— Сашко, Маша, не галасуйте!

Олесь не має ніяких проблем з наукою, бо він талановитий і розумний хлопець, який недавно скінчив 11 років. У школі навчання — російською мовою (батьки вирішили, що це найближча і добра школа). Вдома розмовна мова — російська, лише час від часу мама "перекинеться" з татом українською. "Значить, вони вміють говорити по-українськи, — думає хло-

пець. — Чому ж так приховують те, що вони — українці? На рідній землі, у своїй незалежній державі?" Досі це були для нього безжурні дні дитинства, що плили одним руслом. Тепер роздумує, чому він ще далі Сашко, а його малу сестричку звать Машею.

Все почалося минулої зими і з його першої подорожі з батьками і сестричкою до Львова, де проживає мамина сестра Ірина від часу повернення з Сибіру, де померли його бабуня і дідусь. Про все це Олесь довідався давно, лише випадково, з розмови батьків, але йому не можна було про це нікому говорити. Тепер ми живемо у вільній державі, то чому він ще далі в чужій

школі, чому ще далі Сашко, коли має таке прекрасне ім'я українського князя? Про це розказується в книжці, яку подарувала йому тітка Ірина. Ніколи він не забуде минулорічного Різдва у Львові! Як спокійно й урочисто всі вони молилися при Святій Вечері! Розділили маленьку булочку, що звалася просфорою та бажали щастя і здоров'я для всієї родини. А які смачні різдвяні страви приготувала тітка Ірина: борщ з вушками, вареники, риба, кутя — було їх аж дванадцять! Він завжди буде пам'ятати ті три порожні тарілки зі засвіченими свічками, що горіли за душі бабуні й дідуся, які померли серед снігів Сибіру, і вуйка Олега (ім'я якого він носить), що загинув у рядах Української Повстанської Армії. Про все те розказала йому тітка Ірина. А по вечері почали приходити колядники. Які це були чудові діти — усміхнені, веселі! Приходило їх багато: хлопці і дівчатка, перебрані за янголів, царів, козу. Діти принесли зірку і маленький вертеп. Розказували, як самі його змайстрували. Це вперше Олесь побачив новонароджене Дитяtko — Ісуса в маленькій бідній стаєнці. Про це в школі ніхто йому не розказував. Діти колядували, а Олесь і маленька Маша пробували співати разом з ними, але важко було їм розмовляти і співати українською мовою. Тоді тітка Ірина обняла його і Машу та сказала: "Марусенько, моя кароока україночко!

Ми будемо до тебе і до Олесья писати листи, подаруємо книжечки. Ти не Маша, а Маруся, а братик твій не Сашко, а Олесь". У день Різдва в церкві св. Юра під час величавої Богослужби діти стояли мов зачаровані, слухаючи прекрасного хору, який співав коляди. При світлі палаючих свічок і святих образів Олесеви хотілося співати і молитися разом з людьми.

З того часу Олесь не мав спокою. Листи зі Львова приходили часто. Олесь старався вже поволі сам відписувати, хоч ще не зовсім чистою, але українською мовою — на втіху тітці Ірині. Він знав, що це замало. Книжечки від тітки прочитував по декілька разів, а потім розказував Марусі. Вона теж згадувала з радістю Різдво й питала маму, чи вони знову поїдуть до Львова на свята.

— Ні, дитино! — сказала мама. — Цього року наші рідні зі Львова прийдуть до нас у Київ. Будемо разом святкувати, а тепер ви обоє допомагайте татові приготувати малий вертеп. Він — мистець і вже почав свою роботу.

— Олесь, Марусю! — кликав тато дітей до своєї майстерні. — Ходіть, у нас цього року буде соборний Свят-Вечір.

— А що таке "соборний"? — спитала Маруся.

— Це радісний спільний, різдвяний вечір, який поєднує близьку рідню зі заходу і сходу України, — відповіла мама українською мовою.

ОЛЯ ГАЄЦЬКА ЯЛИНЦІ

Ялиночко, ялиночко,
Весела, запашна,
У вільній Україні нам
Ти сяєш мов весна.

Яскравими лямпадами
Блиштиш серед діток
І тихо шелест твій летить
До неба, до зірок.

А срібних зір промінчики
Кланяються тобі,
Яка краса — ялиночка
На вільній вже землі!

І янголи на висотах
Різдвяний гимн співають
Ісусикові в небесах!
Він нас благословляє.

Рисунки Марти Томенко.

ПОКАЖЧИК ДО 1 РІЧНИКА ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ" 1993 Р.

Пояснення: показчик розділений на дві частини: I. Авторський, II. Предметний. В показчику подані нумерації чисел журналів і сторінок (ч. 2: ст.5) в такій формі: 2:5.

I. АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

- Акіко, Йосано.** Чорне волосся... 11:15
Блажкевич, Іванна. Письменна Зіна. 9:34
Бобиляк, Олена. Засідання Головної Управи СУА. 12:13
Богачевська-Хом'як, Марта. Будні в Києві. 5:11
Буйне літо України. 9:11
Борисенко, Валентина. Збережемо для всього світу. 2:6
Книга про народне вбрання українців. 10:14
Наваріте вареників, а я сиру принесу... 3:12
Прип'ічку ясний! Спечи нам коровай красний. 6:11
Бризгун-Соколик, Оксана. Запрошую до співпраці. 2:7
В. В. муз. М. О. Гайворонського. Косарі. 7-8:34
Вітошинська Ольга, Наумович, С. (псевдонім). Пам'яті видатної мисткині. 5:8
Вовк, Віра. Грації. 10:6
Голосіння на великий голод. 11:8
Мистецьке свідоцтво Іванни Нижник-Винників і Юрія Кульчицького. 10:4
Розповідний стиль Михайла Коцюбинського. 7-8:14
Співає весна... 10:5
Гасцька, Ольга. Допоможіть ангеликові. 1:34
Мамин день. 5:35
Олесеві турботи. 12:31
Розмова с кобзарем. 3:34
Гаївка. Жучок. 4:34
Гайворонська, Ганна. Бог. 3:1
Гардашук, Тетяна. Єдність природи та нації-шлях до відродження. 4:14
Головінська-Максимович, Анна. Колядує земля. 12:2
Горбач, Анна-Галла. Іван Світличний. 3:9
Кілька думок щодо поезій Ірини Сенік. 10:7.
"...Оновляє землю тільки любов". 12:5
Горбенко, Любов. Бундючний палац осоружний мені... 5:11
Гордасевич, Галина. Зоряна колісанка. 2:35
Городиська, Дарія. СУА в 90-их роках. 10:1
Гунчак, Тарас. Відзначити великий голодомор — обов'язок кожного українця. 5:7
Дражевська, Любов. Ще про Петра Холодного, мол. 1:8
Дучимінська, Ольга. Я з такого краю...11:34
Завадович, Роман. На шибках цвітуть ще квіти...2:35
Залеська-Онишкевич, Лариса. Сучасні проблеми в ділянці української культури... 11:1
Іваничук, Роман. Тополина заметіль. 6:15
Івченко, Віка. Дельфінення. 6:35
Молитва. 6:34
Полювання. 6:35
Руді вірші. 6:34
Канарська, Галина. З чарів дитинства. 6:16
Княжна Горікава. Ти завжди будеш любити мене? 11:15
Коваленко, Людмила. Як я вивчала англійську мову. 10:16
Королева, Наталена. Кирило Кожум'яка. 9:35, 10:34
Кочерга, Світлана. Леся Українка і музика. 2:2
Кравчук, Анна. Слово новообраної голови Союзу Українок Америки Анни Кравчук. 6:6
Крищенко, Вадим. Шапка землі. 1:5
Кузьменко, Світлана. Добрий день. 9:34
Сину...10:34
У мамі доня. 2:35
Кузьмович, Ольга. Мати з дитятком. 1:6
Купчинський, Роман. Великий Митрополит. 12:8
Лащенко, Галина. Бузковий цвіт. 4:10
Лепкий, Богдан. Також лист. 1:15
Лещук, Тихон. Дитяча мрія. 5:34
Листопад, Антоніна. Гей, Україно! 6:9
Ще не посивів синьоокий без. 4:5
Лучук, Володимир. Не забудь! 5:35
Любомира. А де св. Миколай? 1:16
Михайловська, Ірина. Квіти кладу на могилу... 5:3
Могильний, Аттіла. Весною на Слобожанщині. 11:14
Могильницька, Галина. Сію, сію, посівай! 1:1
Мудрик-Мриц, Ольга. Осінчата. 11:34
Навроцька, Христина. Засідання Головної Управи СУА. 1:10
Минають три роки. 4:15
Наумович, Софія. Паризька зустріч. 5:8
Уляна Чайківська і "Маруся". 11:11
Ольшанівська, Божена. Комісія дослідження великого голоду в Україні. 12:10
Орел, Лідія. У храмі мистецтва Івана Гончара. 11:-8
Чорнобиль: доля народної культури Полісся. 4:11
Павлишин, Стефанія. "Царська персона" української музики. 3:2
Пазуняк, Наталія. Підсумки літературного конкурсу ім. Марусі Бек. 5:13
Українська родина в Організації Об'єднаних Націй. 6:14
Пашко, Атена. Відновлений з попелу. 10:11
Перелісна, Катерина. Весна, весна, весна! 3:35
Червоний мак. 4:34
Петрів, М. Добрий день. 3:35
Петровська, Стефанія. Спомин про Ольгу Дучимінську. 11:10
Пилип'юк, Л. Журавлик. 3:35
Прокопленко, Ірина. Хто розбудив ліс. 4:35
Пушик, Степан. Грудка України. 11:1
Пчілка, Олена. Дивні пригоди. 7-8:35
Перший сніг. 2:34
Рожанковська, Іванна. Український Музей вчора, сьогодні і завтра. 4:6
Роляник. Твій дух між нами. 3:34
Рудницька, Мілена. Промова голови Союзу Українок Мілени Рудницької ... в Станиславові 1934 р. 5:4, 6:7, 7-8:18
Чому українські жінки не мають представництва в Національній Раді? 9:2
Савчак, Марія. Слово голови Союзу Українок Америки Марії Савчак на засіданні Головної Управи СУА. 7:11
Слово голови СУА Марії Савчак на відкритті XXIII Конвенції 29 травня 1993 р. 6:2
Симоненко, Василь. Одинока матір. 12:7
Скорик, Лариса. Відшаленіли повені скорботи... 3:6
Скуратівський, Василь. Материна молитва. 5:3
Півстоліття на Чернечій горі. 3:16
Ставнича, Ольга. СФУЖО одержала "Статус II" в Об'єднаних Націях. 6:10
Струцюк, Йосип. З Різдвом Христовим. 12:30
Терашковець, Мирослава. 40 років громадської праці. 6:18
Тритяк, Ольга. Виставка дитячої літератури діаспори в Україні. 2:12

Хомчук, Оксана. Політика в Україні — справа не для жінок. 4:2
Хом'як, Ростислав. Бережіть злість! 2:1
 Починаймо 50-ий. 1:2
 Рік жінки-політика. 5:1
Храплива-Щур, Леся. Псалом померлих від голоду в 1933 р. 7-8:17
Цвек, Дарія. Свят-вечір. 1:3
Цибко, Андрій. Гончарство Гуцульщини. 9:2
 Гуцульська та покутська трійця. 12:2
Чабан, Ірена. XXIII Конвенція Союзу Українок Америки. 7-8:2

Чайківська, Ірина. Пам'яткові книжки конвенцій США. 2:8
Черінь, Ганна. Вибираю ялинку. 1:35
Чорнобіль, Роман. Різдвяна містерія. 1:7
Чупринка, Григорій. Віщі дзвони. 4:1
Шевченко, Тарас. На Великдень. 4:34
Шушкевич, Станіслав. Білий дід. 2:34
Шушуріна, Людмила. Жінка повертається. 2:10
 Пані Лариса поза політикою. 3:5
 Поки грім не вдарив. 10:12
 Час будувати. 1:4

II. ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК

ВИСТАВКИ

Виставка дитячої літератури діаспори в Україні. О. Третьяк. 2:12

ВИХОВАННЯ

А де св. Миколай? Любомира. 1:16

ВИШИВАННЯ

Рисунки взорів малювала **Л. Попадинець.**
 Буковинські мотиви. Початок ХХ ст. З колекції Українського Музею в Нью-Йорку. 7-8:обкл.
 Взори жіночих сорочок Бойківщини. Із збірки Климентія Габданк-Рогозинського. 12:обкл.
 Західне Поділля. Взори кінця ХІХ ст. Із збірки Українського Музею в Нью-Йорку. 2:обкл.
 Сокальський взір. Початок ХХ ст. Із збірки Українського Музею в Нью-Йорку. 3:обкл.
 Сокальський взір. Частина рукава жіночої сорочки. Початок ХХ ст. Із збірки Українського Музею в Нью-Йорку. 4:обкл.
 Сокальський взір. Початок ХХ ст. Із збірки Українського Музею в Нью-Йорку. 5:обкл.
 Уставка рукава жіночої сорочки зі Сокальського повіту. Початок ХХ ст. Власність Дієцезіяльного Музею у Стемфорді. 6:обкл.
 Фотографія із книги "Взори вишивок домашнього промислу на Буковині". Е. Кольбенгеєр. 1:обкл.
 Фрагмент ,взору з рушника. Початок ХХ ст. Із збірки д-ра Юрія Шумовського. Власність Українського Музею в Нью-Йорку. 9:обкл.
 Фотографія фрагментів низинкових взорів з Гуцульщини. Зі збірки Климентія Габданк-Рогозинського. 10:обкл.
 Частина взору рукава жіночої сорочки. Село Загайці, Крем'янецького повіту, 1936 р. Із збірки Українського Музею в Нью-Йорку. 11:обкл.
 Частина коміра сорочки. Початок ХХ ст. Із збірки д-ра Юрія Шумовського. Власність Українського Музею в Нью-Йорку. 9:обкл.

ВІРШІ ДЛЯ ДІТЕЙ

Білий дід. С. Шушкевич. 9:34
 Весна, весна, весна! К. Перелісна. 3:35
 Вибираю ялинку. Г. Черінь. 1:35
 Дельфінєня. В. Івченко. 6:35
 Дивні пригоди. О. Пчілка. 7-8:35
 Дитяча мрія. Т. Лещук. 5:34
 Добрий день. С. Кузьменко. 9:34
 Добрий день. О. Петрів. 3:35
 Журавлик. Л. Пилип'юк. 3:35
 Жучок. Гаївка. 4:34
 Зоряна колісанка. Г. Гордасевич. 2:35
 З Різдвом Христовим. Й. Струцюк. 12:30

Косарі. В. В. 7-8:34
 Молитва. В. Івченко. 6:34
 На Великдень. Т. Шевченко. 4:34
 На шибках цвітуть ще квіти... Р. Завадович. 2:35
 Не забудь! В. Лучук. 5:35
 Осінчата. О. Мудрик-Мриц. 11:34
 Перший сніг. О. Пчілка. 2:34
 Письменна Зіна. І. Блажкевич. 9:34
 Полювання. В. Івченко. 6:35
 Руді вірші. В. Івченко. 6:34
 Сину... С. Кузьменко. 10:34
 Твій дух між нами. Роляник. 3:34
 У мами доня. С. Кузьменко. 2:35
 Червоний мак. К. Перелісна. 9:34
 Я з такого краю... О. Дучимінська. 11:34

ГОНЧАР, ІВАН

У храмі мистецтва Івана Гончара. Л. Орел. 11:4

ГОНЧАРСТВО

Гончарство Гуцульщини. А. Цибко. 9:2

ДУЧИМІНСЬКА, ОЛЬГА

Спомин про Ольгу Дучимінську. С. Петровська. 11:10

ЕКОЛОГІЯ-УКРАЇНА

Єдність природи та нації — шлях до відродження. Т. Гардашук. 4:14

ЕСЕЇ

Буйне літо України. М. Богачевська. 9:11

ЖІНКИ І ПОЛІТИКА — США

Рік жінки-політика. Р. Хом'як. 5:1

ЖІНКИ І ПОЛІТИКА — УКРАЇНА

Політика в Україні — справа не для жінок. О. Хомчук. 4:2

ЖІНОЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій.

Запрошую до співпраці! О. Бризгун-Соколик. 2:7

СФУЖО одержала "Статус II" в Об'єднаних Націях. О. Ставнича. 6:10

Українська родина в Організації Об'єднаних Націй. Н. Пазуляк. 6:14

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Відділи — дописи

13-ий, Честер, Па. І в нас ювілей. 4:28
 17-ий, Маямі, Флориди. Свято в Маямі. 5:27
 22-ий, Чикаго, Іл. Чар вишиваної сукні. 4:27
 26-ий, Гемтремк, Мі. Подвійне свято. 2:29
 27-ий, Пітсбург, Па. Дві імпрези — в один вечір. 3:28
 28-ий, Ньюарк, Н.-Дж. Ювілей 28-го Відділу США. 4:25

- 33-ий, Клівленд, Огайо. Відзначення членки — основниці 33-го Відділу СУА. 9:27
Сорокліття 33-го Відділу СУА. 1:28
- 36-ий, Оак Ловні, Іл. Нам — шістдесят! 3:28
- 43-ий, Філядельфія, Па. Незабутня бабуня. 9:25
- 47-ий, Рочестер, Н.-Й. Ювілей 47-го Відділу СУА. 7-8:28
- 49-ий, Баффало, Н.-Й. З життя 49-го Відділу СУА в Баффало. 5:27
- 54-ий, Вілмінгтон, Дел. Літературний вечір, присвячений Б. Лепкому. 9:26 54-ий Відділ СУА вшанував пам'ять жертв великого голоду. 10:26
- 56-ий, Норт Порт, Фл. Нав'язуймо контакти з американськими бібліотеками. 2:28
- 57-ий, Ютика, Н.-Й. Ювілей 57-го Відділу СУА. 1:30
- 65-ий, Нью-Брансвик, Н.-Дж. Незлим тихим словом. 7-8:30
- 66-ий, Нью-Гейвен, Конн. Полуденок на потреби Музею. 2:27
- 67-ий, Філядельфія, Па. 67-ий Відділ СУА — для Українського Музею. 2:27
67-ий Відділ СУА і його крамничка. 11:29
- 70-ий, Пассейк, Н.-Дж. Ювілей 70-го Відділу СУА. 2:30
- 76-ий, Воррен, Міш. Дитяча "вишивана" забава. 3:27
- 83-ий, Нью-Йорк, Н.-Й. У поклони Блаженнішому. 9:26
- 86-ий, Ньюарк, Н.-Дж. Показ українського одягу в історичному аспекті. 2:28
- 89-ий та 95-ий, Кергонксон, Н.-Й. Кергонксон допомагає Українському Музеєві. 7-8:30
- 100-ий, Картерет, Н.-Дж. Ювілей 100-го Відділу СУА. 3:26
- 119-ий, Йонкерс, Н.-Й. Шевченківський вечір у 119-му Відділі СУА. 7-8:30

Відділи — загальні збори

- 1-ий, Нью-Йорк, Н.-Й. 2:обкл.
- 3-ий, Фінікс, Арізона. 5:28
- 7-ий, Акрон, Огайо. 6:29
- 8-ий, Клівленд, Огайо. 3:обкл.
- 10-ий, Філядельфія, Па. 7-8:обкл.
- 17-ий, Маямі, Фл. 6:29
- 22-ий, Чікаго, Іл. 7-8:обкл.
- 23-ий, Дітройт, Міч. 2:обкл.
- 24-ий, Елізабет, Н.-Дж. 6:29
- 26-ий, Гемтремк, Миш. 4:обкл.
- 28-ий, Ньюарк, Н.-Дж. 5:обкл.
- 29-ий, Чікаго, Іл. 7-8:36
- 33-ий, Клівленд, Ог. 5:обкл.
- 35-ий, Озон Парк, Н.-Й. 3:обкл.
- 45-ий, Дітройт, Міч. 5:28
- 46-ий, Рочестер, Н.-Й. 5:28
- 47-ий, Рочестер, Н.-Й. 3:обкл.
- 49-ий, Баффало, Н.-Й. 2:обкл.
- 54-ий, Вілмінгтон, Дел. 3:28
- 63-ий, Дітройт, Міч. 5:28
- 64-ий, Нью-Йорк, Н.-Й. 5:28
- 66-ий, Нью-Гейвен, Конн. 6:29
- 71-ий, Джерзі Сіті, Н.-Дж. 3:обкл.
- 73-ий, Бріджпорт, Конн. 5:обкл.
- 74-ий, Чікаго, Іл. 7-8:обкл.
- 82-ий, Нью-Йорк, Н.-Й. 5:28
- 84-ий, Чікаго, Іл. 6:29
- 89-ий, Кергонксон, Н.-Й. 6:29
- 90-ий, Філядельфія, Па. 5:28
- 93-ий, Гартфорд, Конн. 3:обкл.
- 95-ий, Кергонксон, Н.-Й. 6:29
- 107-ий, Сан-Хозе, Каліф. 10:30
- 113-ий, Нью-Йорк, Н.-Й. 10:30

- 119-ий, Йонкерс, Н.-Й. Під знаком 50-ліття "Нашого Життя". 4:обкл.

ГОЛОВНА УПРАВА

Вісті з Централі.

- 1:8, 2:7, 3:15, 4:15, 5:13, 6:10, 9:11, 10:11, 11:13, 12:12
- Засідання... 1992 р. Х. Навроцька. 1:10
- Засідання Головної Управи СУА. О. Бобиляк. 12:13
- Слово голови Союзу Українок... 1:11
- Ухвали засідання... 1992 р. 1:3

XXIII Конвенція СУА

- XXIII Конвенція Союзу Українок Америки. І. Чабан. 7-8:2
- Зміни в статуті. 10:11
- Конвенційний комітет. 7-8:13
- Почесна голова СУА. 9:5
- Почесні членки СУА. 9:6
- Програма. 5:15
- Резолюції. 7-8:12
- Склад конвенційного комітету. 2:7
- Слово голови СУА М. Савчак. 2:2
- Слово новообраної голови СУА Анни Кравчук. 6:6

Конвенції

- Минають три роки. Х. Навроцька. 4:15
- Пам'яткові книжки конвенції СУА. І. Чайківська. 2:8
- СУА в 90-их роках. Д. Городиська. 10:1

Округи — дописи

- Дітройт. Округа СУА прощала Почесну голову Олену Клишин. 2:26
- Нова Англія. "Чайний вечір" в Новій Англії. 7-8:28
- Нью-Йорк. Засвічення ялинки Округи Нью-Йорку. 2:25
- Нью-Йорк. Золотий ювілей "Нашого Життя". 6:27
- Філядельфія. Свято жінки-героїні у Філядельфії. 9:24
- Чікаго. День союзнянки Округи Чікаго. 10:26

Округні з'їзди і хроніки округ

- Дітройт. Хроніка. 1:25
- Дітройт. Хроніка. 5:24
- Нова Англія. Хроніка. 7-8:27
- Огайо. Хроніка. 12:24
- Північний Нью-Йорк. Хроніка. 9:22
- Філядельфія. Округний з'їзд Округи СУА Філядельфії. 9:24
- Філядельфія. Хроніка. 2:23
- Чікаго. Хроніка. 4:24

Пожертви

- У цій рубриці поміщуються датки на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, Пресовий і Запасний Фонди "Нашого Життя", Стипендійну Акцію СУА, 100-тисячний Фонд ім. Олени Лотоцької, Суспільну Опіку. 1:32, 2:31, 3:32, 4:30, 5:29,32, 6:32, 7-8:31, 9:28, 10:28, 11:33, 12:26

ЖІНОЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ — УКРАЇНА

- Жінка повертається. Л. Шушуріна. 2:10

Союз Українок. Україна

- Відновлений з попелу. А. Пашко. 10:11
- Галицька філія Союзу Українок. 4:29
- Осередок Союзу Українок в Болехові. 2:24
- Осередок Союзу Українок в Ялті. 11:29
- Осередок Союзу Українок на Кременеччині. 2:24
- Осередок Союзу Українок у Івано-Франківську. 10:27

КИЇВ.

- Будні в Києві. М. Богачевська. 5:11

КИСИЛИЧУК, АРСЕНІЯ

- З чарів дитинства. Г. Канарська. 6:16

КОВАЛЕНКО-МАНЯК, ЛІДІЯ

Час будувати. Л. Шушуріна. Інтерв'ю з Лідією Коваленко-Маняк. 1:4

КОНКУРСИ

Літературний конкурс "Бабуня нашого часу". 5:14, 12:9
Літературний конкурс ім. Петра і Лесі Ковалевих. 3:16
Конкурс на стипендію з Фонду СУА ім. Еви Сташків. 2:11
Підсумки літературного конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек. Н. Пазуняк. 5:13

КОЦЮБІНСЬКИЙ, МИХАЙЛО

Розповідний стиль Михайла Коцюбинського. В. Вовк. 7-8:14

КУЛЬТУРА

Сучасні проблеми в ділянці української культури...Л. За-
леська-Онишкевич. 11:1

КУЛЬЧИЦЬКИЙ, ЮРІЙ

Мистецьке свідоцтво Іванни Нижник-Винників і Юрія Куль-
чицького. В. Вовк. 10:4

КУХОВАРСТВО

Х. Навроцька.

Білий торт з мигдалю. 4:23
Віденський торт "Сахер". 3:25
Гарбузовий корж. 11:24
Журавлина з хроном. 11:24
Закарпатський борщ. 10:24
Закарпатський "делікатес". 10:24
Запікані броколі з швейцарським сиром. 11:24
Запіканка з телятини. 5:23
Зрази зі січеної індичини. 2:22
Каліфорнійська курятина з авокадо. 2:22
Картопляне пюре з морквою. 11:24
Корж з вишнями. 12:23
Корж з мармелядою. 9:21
Корж зі свіжих журавлин і яблук. 11:24
Королівський торт. 6:26
Кукурудзяник. 10:24
Курка в аспіку. 4:23
Курячі грудинки з броколі. 2:22
Мармуровий шоколядово-ромовий корж (пай). 3:25
Медянички. 12:23
Мокка-суфле. 3:25
Мус з ікри. 5:23
Мушельки з піни. 5:23
Нугат (нуга). 4:23
Печені котлети із свинини з помаранчами. 9:21
Печені курячі грудинки з медом і гірчицею. 2:22
Пиріжки з повидлом або рожею. 12:23
Пікантна салатка з моркви. 11:24
Риба по королівськи. 5:23
Салатка з курятини зі зеленими овочами. 9:21
Салата з індичини. 2:22
Торт з полуниці. 6:26
Торт "Федора". 12:23
Триколовий торт. 6:26
"Тріо" з городини. 9:21
Ужгородська салатка. 10:24
Холодець з курячих грудинок. 4:23
Шоколядовий крем. 3:25
Юшка з яблук з еспанською цибулею. 9:21
Яблука фаршировані свіжим сиром. 10:24

Д. Цвек

Борщ з вушками по-галицьки. 1:24
Вушка-краплики. 1:24
Кутя-пшениця з маком. 1:24
Ламанці з маком. 1:24
Оселедець з мачанкою по-коломиїськи. 1:24
Пампушки без начинки (пончики). 1:24

ЛИСЕНКО, МИКОЛА

"Царська персона" української музики. С. Павлишин. 3:2

МАТЕРІ

Материна молитва. В. Скуратівський. 5:3

МАЦУКА, ГЕНАДІЙ

Поки грім на вдарив. Л. Шушуріна. Інтерв'ю з академіком
Генадієм Мацукою. 10:12

НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

Гуцульська та покутська трійця. А. Цибко. 12:2

НАРОДНІ ЗВИЧАЇ

Наваріте вареників, а я сиру принесу. В. Борисенко. 3:12
Свят-вечір. Д. Цвек. 1:3

НЕКРОЛОГИ

Бараник, Леся. 5:36
Васьків, Олімпія. 5:36
Величко, Володимира. 9:36
Ворик, Марія. 11:обкл.
Галишин, Аґафія. 1:36
Даниш, Марія. 1:36
Данко-Шмата. 7-8:36
Дейчаківська, Марія. 7-8:36
Діба-Ценко, Стефанія. 2:36
Задойна, Анна. 3:36
Комічак, Анна. 5:36
Кучкуда, Пелагія. 6:36
Лиса, Бронислава. 9:36
Ліщинська, Ольга. 3:36
Масна-Йогобовська, Стефанія. 11:36
Матла, Ростислава. 6:36
Муссаковська, Ольга. 11:36
Нагірна, Стефанія. 6:36
Сидор-Козак, Софія Роксоляна. 4:36
Сливка, Катерина. 11:обкл.
Ткачук, Оксана. 3:36
Чорнодольська, Клавдія. 4:36
Шуган, Євстахія. 10:36

НИЖНИК-ВИННИКІВ, ІВАННА

Мистецьке свідоцтво Іванни Нижник-Винників і Юрія Куль-
чицького. В. Вовк. 10:4

Пам'яті видатної мисткині. О. Вітошинська. 5:8

Паризька зустріч. С. Наумович. 5:8

ОПОВІДАННЯ

Також лист. Б. Лепкий. 1:15
Тополина заметіль. Р. Іваничук. 6:15
Як я вивчала англійську мову. Л. Коваленко. 10:16

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

Допоможіть ангеликові. О. Гаєцька. 1:34
Кирило Кожум'яка. Н. Королева. 9:35, 10:34
Кравчик. "Світ дитини". Ілюстрований часопис для дітей.
Січень, 1990., Львів. 11:35
Мамин день. О. Гаєцька. 5:35
Олесеві турботи. О. Гаєцька. 12:31
Розмова з кобзарем. О. Гаєцька. 3:34
Хто розбудив ліс. І. Прокопленко. 4:35

ПЕЧИВО — ОБРЯДОВЕ

Припічку ясний! Спечи нам коровай красний. В. Борисенко.
6:11

ПОЕЗІЇ

Бог. Г. Гайворонська. 3:1
Бундючний палац осоружний мені,... Л. Горбенко. 5:11
Відшаленіли повені скорботи... Л. Скорик. 3:6
Віщі дзвони. Г. Чупринка. 4:1
Гей, Україно! А. Листопад. 6:9
Голосіння на великий голод. В. Вовк. 11:8
Грації. В. Вовк. 10:6
Грудка України. С. Пушик. 11:1
Квіти кладу на могилу... І. Михайловська. 5:3
Колядує земля. А. Головінська-Максимович. 12:2
Одинока матір. В. Симоненко. 12:7
Псалом померлих від голоду в 1933 році. Л. Храплива-Щур.
7-8:17
Різдвяна містерія. Р. Чорнобиль. 1:7
Сію, сію, посіваю! Г. Могильницька. 1:1
Співає весна... В. Вовк. 10:5
Ти завжди будеш любити мене? Княжна Горікава. 11:15
Чорне волосся... Й. Акіко. 11:15
Шапка землі. В. Крищенко. 1:5
Ще не посивів синьоокий без. А. Листопад. 4:5

ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО

З чарів дитинства. Г. Канарська. 6:16

РАКУШ, ІРИНА

40 років громадської праці. М. Тершаковець. 6:12

РЕДАКЦІЙНІ СТАТТІ

Бережіть злість! Р. Хом'як. 2:1
Починаємо 50-ий. Р. Хом'як. 1:2

РЕЦЕНЗІЇ

Бурачинська, Лідія. Книга про народне вбрання українців.
В. Борисенко. 10:14
Сеник, Ірина. Біла айстра любови. Кілька думок щодо поезії
Ірини Сеник. А. Г. Горбач. 10:7

РУДНИЦЬКА, МІЛЕНА

Промова голови Союзу Українок Мілени Рудницької... в
Станіславові... 1934 р. 5:4, 6:7, 7-8:18
Чому українські жінки не мають представництва в Націо-
нальній Раді? М. Рудницька. 9:2

СВІТЛИЧНА, НАДІЯ

Мати з дитятком. О. Кузьмович. 1:6

СВІТЛИЧНИЙ, ІВАН

Іван Світличний. А. Г. Горбач. 3:9

СИМОНЕНКО, ВАСИЛЬ

"Оновляє землю тільки любов". А.-Г. Горбач. 12:5

СКОРИК, ЛАРИСА

Пані Лариса поза політикою. Л. Шушуріна. 3:5

СНІД

Поки грім не вдарив. Інтерв'ю з академіком Геннадієм
Мацукою. Л. Шушуріна. 10:12

СПОМИНИ

Бузковий цвіт. Г. Лашенко. 4:10
Великий Митрополит. Р. Купчинський. 12:8

ТЕАТР-УКРАЇНА

Весною на Слобожанщині. А. Могильний. 11:14

УКРАЇНА. ГОЛОД 1933 р.

Комісія дослідження великого голоду в Україні 1932-33 р.
Б. Ольшанівська. 12:10
Час будувати. Л. Шушуріна. Інтерв'ю з Лідією Коваленко-
Маняк. 1:4

УКРАЇНКА, ЛЕСЯ

Леся Українка і музика. С. Кочерга. 2:2

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Інформації про працю Музею. М. Бачинська. 11:9
Український Музей вчора, сьогодні і завтра. І. Рожанковська.
4:6

Пожертви

Пожертви на Український Музей. 1:31, 2:32, 3:29-31, 4:31,
5:30-31, 6:30,32, 7-8:32-33, 9:33, 10:31-33, 11:30-32, 12:29

ФОЛКЛЬОР

Збережемо для всього світу. В. Борисенко. 2:6

ХОЛОДНИЙ, ПЕТРО МОЛ.

Ще про Петра Холодного, мол. Л. Дражевська. 1:8

ЧАЙКІВСЬКА, УЛЯНА

Уляна Чайківська і "Маруся". С. Наумович. 11:11

ЧОРНОБИЛЬ

Чорнобиль: доля народної культури Полісся. Л. Орел. 4:11

ЯДЛОВСЬКИЙ, ІВАН

Півстоліття на Чернечій горі. В. Скуратівський. 3:16.

SUBJECT INDEX TO VOLUME L — 1993

EDITORIALS —

Christmas greetings 1:17, 12:15
Easter greetings 4:16

GENERAL —

Desiderata 2:21
The Nest is Yours, If Built By You ... 4:18
The Ukrainian Pysanka: A Bridge Through Generations 4:21
Children's Literature From Diaspora on Exhibition in Ukraine
5:22
American Kids to Ukrainian Kids 6:23
On the Lighter Side 10:22
Summary of Articles in Ukrainian Section 11:16, 12:16

PEOPLE —

A Historian in Politics: Mykhailo Hrushevsky 1:18
About Composer Mykola Lysenko 3:19
On Shevchenko's Anniversary 3:22
Yara Arts Group's Blind Sight 9:17

Assessment of Medical Consequences of Chornobyl 11:18
Ukrainian Studies in the International Arena 11:20
In the Temple of Ivan Honchar's art 12:17

THE UKRAINIAN MUSEUM —

The Ukrainian Museum: A Cultural Experience 1:22
1993 Year of Development of the Ukrainian Museum 2:20
Courses and Workshops 2:20
Letter from The Ministry of Culture of Ukraine 4:17
Ukrainian Folk Art Exhibitions 5:17
The Ukrainian Museum: A Cultural Experience 6:22

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA —

Address of UNWLA President Maria Savchak 2:15
Motions 2:17
Scholarship Competition 2:17
The Tasks and Responsibilities of Ukrainian Women's Organi-
zations 2:18, 3:21, 23
XXIII Convention of UNWLA Program 5:16

ВІД РЕДАКЦІЇ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій, що були поміщені, чи перслані до інших газет чи журналів. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть придержуватися цієї засади.

Редакція не приймає матеріялів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде поміщувати невічливих, образливих для кого-небудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 674-5508. Fax: (212) 254-2672

Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

UNWLA National Board 6:19

Address of UNWLA newly elected President Anna Krawczuk 6:20-21

WFUWO Received Consultative Status at UN 6:24

Letter to UNWLA from Governor Jim Florio 7-8:21, 9:13

Letter to UNWLA from N.J. Ukrainian-American Veterans State Commander, George Miziuk 7-8:21

Resolutions of the XXIIIrd Convention of UNWLA 7-8:22

UNWLA XXIIIrd Convention 9:14

Can the Woman of the 90's Make a Difference? 10:18

News from UNWLA Scholarship Program Chair 11:16, 18

ORGANIZATION NEWS —

Branch 58 Celebrates Anniversary 1:21

Atlanta Branch On The Go 2:21

POETRY —

From the Epistle (T. Shevchenko) 3:18

WOMEN —

Catherine Hrushevsky 1:21

Myroslava Stojko 7-8:23

Star on Ice from Ukraine 7-8:26

Teaching Ukrainian Embroidery 7-8:24

In Memory of Mary Lew Thatcher 7-8:25

Halyna Kuzyszyn 10:17

In Memory of Tetiana Kardynalowska 10:21

Iryna Kurowycka 11:17

Oxana Narozniak — A Remarkable Ukrainian Sculptor from Brazil 12:20

Chrystyna Prokopovych — Curator of the Ukrainian Heritage Studies Center at Manor Junior College 12:20

COOKY'S CORNER —

Kutya, Uzvar, Knysh, Kolach 1:23

Easter Paska, Honey Babka 4:22

Almond Strawberry Cake, Creamy Strawberry Mousse 5:21

Carrot Cake, Easy Fruit Pinwheels, Elephant Stew La Jest 11:23

Пригадуємо, що Союз Українок Америки перевидав куховарську книжку "Українські страви" Зеновії Терлецької. Книжка є в полотняній твердій оправі — ціна 16.00 доларів. Замовляйте її! Відділи одержують 30% знижки.

"Our Life" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian National Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Subscription in the United States of America \$25.00, single copy \$2.50.

COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 30.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна — 25.00 дол., поодинокі число 2.50 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 30.00 американських доларів.

© Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
Fax (201) 772-1963

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

*Взори жіночих сорочок Бойківщини. Із збірки Климентія Габданк-Рогозинського. Рисувала Любов Попадинець.
Women's Shirts with designs from the Boykivshchyna Region. From the collection of Clementij Habdank-Rohozynskij. Drawings by Lubov Popadynez.*